

abaku

Toeristische hotspot Suriname
Touristic Hot Spot Suriname

Tijdens de Tweede Wereldoorlog
During the Second World War

De kracht van kunst
The Power of Art

Sky Emporium
onboard shopping

A RICH, INTENSE, SMOKY
BLEND CONTAINING WHISKY
MATURED IN DEEP CHARRED
OLD OAK CASKS.

ARRIVAL & DEPARTURE J.A.P. INTERNATIONAL AIRPORT
BORDER STORE ALBINA
BORDER STORE SOUTH DRAIN - NICKERIE
BORDER STORE MOLESON CREEK - GUYANA

Welkom

Economische ontwikkeling hangt af van moderne en dynamische infrastructuur. Met infrastructuur wordt meestal bedoeld het totaal van onroerende voorzieningen zoals (spoor)wegen, vliegvelden, havens, enz. en dus met treinen, auto's vliegtuigen, schepen, voor het vervoeren van personen, goederen en diensten van A naar B.

De SLM biedt als luchtvaartmaatschappij meer dan alleen vervoer van punt A naar punt B. Dankzij de SLM worden verschillende plaatsen en mensen in onze regio met elkaar verbonden. Dat is de kern van de nieuwe corporate campagne die de SLM op woensdag 13 juli heeft gelanceerd. Daar zou de slogan Integratie in de regio begint bij de SLM zeker niet bij misstaan.

We voorzien een continue groei van het aantal passagiers vooral uit het noordoosten van Brazilië. Hierdoor zal de behoefte aan cabine- en passagierpersoneel in de komende jaren sterk toenemen. De scherpe concurrentie stelt bovendien steeds hogere kwaliteitseisen aan de dienstverlening. Klanten van onze nationale carrier moeten ervaren dat ze gewaardeerd worden, niet alleen in beknopte omschrijving van de hogere doelstelling van de maatschappij, de mission statement, maar ook in de daden van de SLM.

Cabinepersoneel begeleidt en verzorgt de passagiers tijdens de vlucht. Afhandelingspersoneel is werkzaam op de luchthaven en heeft onder andere als taak het inchecken van passagiers, het afhandelen van bagage en het begeleiden van passagiers naar en van het vliegtuig. Dat vereist veel communicatie: het bewust of onbewust uitwisselen van gedachten, meningen en gevoelens. Het is zo in ons leven geïntegreerd en we zijn er zo mee vertrouwd, dat we er eigenlijk nauwelijks over nadenken. Als je iemand iets wilt uitleggen, dan denk je na over wat je gaat zeggen, maar vaak niet over hoe je het gaat zeggen.

Toch is het van groot belang dat wel te doen. Communicatie kan namelijk heel makkelijk fout lopen. Bijvoorbeeld, de ander begrijpt jouw uitleg niet, zodat je het opnieuw moet uitleggen, terwijl je dacht duidelijk te zijn geweest. Daardoor kunnen ongewenste situaties ontstaan, zoals vertraging die het imago van de SLM negatief kunnen beïnvloeden.

Tegen deze achtergrond en anticiperend op verwachtbare ontwikkelingen, was 13 juli daarom een uitstekend moment voor de introductie van Portugeessprekende interpreters op vluchten naar en van Brazilië. Daarmee wordt de communicatie aan boord aanzienlijk verbeterd, terwijl de integratiedachte wezenlijk inhoud krijgt.

Voor het overige wens ik u veel leesplezier met deze editie van SABAKU.

Welcome

Economic development is dependant upon a modern and dynamic infrastructure. With infrastructure one refers mostly to the total of real estate like rail(ways), airports, ports, etc. and consequently trains, cars, aircraft, ships, for carrying people, goods and services from A to B.

As an airline company the SLM offers more than just transportation from A to B. Thanks to the SLM different locations and people in our region are connected to each other. This is the core of the new corporate campaign the SLM launched on July 13. The slogan Integration of the region starts with the SLM would not be out of place.

We anticipate a continuous growth of the number of passengers especially from the Brazilian Northeast. Because of this, the need for cabin and ticketing office personnel will increase strongly. Furthermore the keen competition requires increasingly higher quality requirements from the service provided. Customers from the national carrier must experience that they are appreciated, not only in the short definition of the higher objectives of the company, the mission statement, but in the SLM actions as well.

Cabin personnel escorts and takes care of the passengers during the flight. The counter personnel works at the airport and is responsible for the checking-in of the passengers, expediting the baggage and escorting passengers to and from the airplane. This requires a lot of communication: the conscious or unconscious exchange of thoughts, opinions and feelings. It is such a part of our lives and we are so familiar with it that we hardly think about it anymore. When you want to explain something to somebody, you think about what you are going to say, but seldom about how you are going to say it, especially when emotions are involved.

It is important nevertheless to do it. Communication can as a matter of fact, easily go wrong. For instance the other party does not understand your explanation, so you have to explain it again, whereas you thought you had been quite clear about it. As a result undesirable situations can arise, like delays that can negatively impact the SLM image.

Against this background and anticipating on expected developments, July 13 was therefore an appropriate moment to introduce Portuguese-speaking interpreters on flights to and from Brazil. Communication on board will be vastly improved while the integration idea becomes meaningful.

As for the rest I wish you much reading pleasure with this edition of SABAKU.

Ewald M. Henshuijs
President Surinam Airways

Dit in-flight magazine wordt uitgegeven door
This in-flight magazine is published by

SABAKU August - October 2011

TEKSTEN/TEXT

Desi Truideman
George Orie
Henk Hendriks
Ivan Cairo
Martin Panday
Rosita Leeflang
Terence Oosterwolde

FOTOGRAFIE/PHOTOGRAPHY

KIT
Collection Accord Family
Collection André Dest
De la Fuente Design
Roy Tjin

PRODUCTIE/PRODUCTION

Rudi Westerborg
Roy Tjin

VERTALING/TRANSLATION

Jacques Noël

REDACTIE/EDITOR

George Orie

EINDREDACTIE/FINAL EDITING

SLM Public Relations

VORMGEVING/GRAPHIC DESIGN

Carlito's Design, Amsterdam

ADVERTENTIES/ADVERTISING

Lisa Pantin/SLM PR Dept.
publicrelations@slm.firm.sr
Phone (597) - 465700 ext. 279

AUTEURSRECHT/COPYRIGHT

No part of this magazine may be reproduced, stored in a retrieval system or resold without the prior written consent of the publisher.
SABAKU makes every effort to check all information, but cannot accept any responsibility for errors or omissions.

Index

Reisadviezen / <i>Travel Tips</i>	5
Kaart van Suriname / <i>Suriname Map</i>	6
Suriname tijdens de Tweede Wereldoorlog	10
<i>Suriname during the Second World War</i>	10
Een Surinaamse vrouw als non combattant in de Landwacht	14
<i>A non-combatant Surinamese woman in the National Guard</i>	15
Al 67 jaar spoorloos...missing in action	18
<i>Vanished for 67 years...missing in action</i>	19
De zwemmarathon	20
<i>The swim marathon</i>	21
Clark Accord(t) Ridder van de Pen, Ridder in de Ere Orde van de Gele Ster	28
<i>Knight of the pen, Knight in the Honorary Order of the Yellow Star</i>	29
Column	32
<i>Column</i>	32
Airbus A340 Entertainment handset gids	34
<i>Airbus A340 Entertainment handset guide</i>	34
Sky Emporium boordverkoop	35
<i>Inflight shopping</i>	35
Biogene geneesmiddelen in het regenwoud van Suriname	48
<i>Biogenic medicines from Suriname's rain forest</i>	49
Hindostaanse contractarbeiders en hun verzet	52
<i>The Hindustani contract laborers and their resistance</i>	53
De Kracht van kunst - Werken van Marcel Pinas	58
<i>The power of art - The oeuvre of Marcel Pinas</i>	59
Suriname, toeristische hotspot	64
<i>Suriname, touristic hot spot</i>	65
Surinam Airways Adressen / <i>Addresses</i>	69
Fit tijdens de vlucht / <i>Fit while flying</i>	70
Voorbeelden van formulieren en formaliteiten voor reizen naar de VSA	71
<i>Examples of forms and formalities when travelling to the USA</i>	71
Suriname in feiten	72
<i>Facts about Suriname</i>	73

Cover:
Poti Hill - Sipaliwini District

Reisadviezen

De volgende tips van de SLM zullen uw reis veraangenamen:

FASTEN YOUR SEATBELTS

Maak vóór de start en landing uw stoelriemen vast. Maak ze niet los, zolang het bordje 'fasten seat belts' is verlicht. Uit voorzorg kunt u uw riem de gehele reis losjes omhouden.

ONTSPANNING

Wij kunnen u voorzien van kranten en tijdschriften. Op de mid-Atlantische route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) kunt u met uw koptelefoon genieten van films en aangename muziek. Door de atmosfeer in de cabine en het stilzitten kunnen uw voeten opzwellen. Draag daarom ruimzittende schoenen of slippers.

SPECIALE MAALTIJDEN

Gebruikt u op doktersvoorschrift of uit geloofsovertuiging speciale maaltijden, dan serveren wij die graag. Maak uw verzoeken duidelijk kenbaar bij de reservering van uw vlucht.

GEZONDHEID

In het vliegtuig is de lucht droger dan daarbuiten. Drink daarom zoveel mogelijk tijdens een vlucht. Alcohol, koffie en thee onttrekken vocht aan het lichaam, beperk daarom het gebruik. Beweeg (zeker op lange vluchten) zoveel mogelijk. Op pagina 63 staan oefeningen die u in uw stoel kunt doen. De boordapotheek bevat medicijnen voor de meest voorkomende kwaaltjes. Gebruikt u medicijnen, neem die dan altijd mee in uw handbagage.

KINDEREN

Reist u met een baby? De steward(ess) maakt graag het flesje klaar. Waarschuw op tijd, dan hoeft uw kleintje niet te wachten. Op de mid-Atlantische route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) kunnen wij ook voor babyvoeding en luiers zorgen. Voor grotere kinderen hebben wij op die route speelgoed en boeken beschikbaar. Laat kinderen veel drinken. Geef u borstvoeding, drink dan zelf ook meer dan normaal. Geef de baby eventueel extra (lauw) mineraalwater. Geef uw baby bij start en landing een fopspeen of flesje met drinken, om de druk op de trommelvliezen te verminderen. Een ouder kind geeft u een zuigsnopje of stukje kauwgum. Zelf kunt u eventueel ook geeuwen of slikken om de druk te verminderen.

ELECTRONISCHE APPARATUUR

In het vliegtuig mag u geen apparaten gebruiken waarin een zender of ontvanger zijn verwerkt. Radio's, mobiele telefoons, laptops en televisies werken namelijk storend op het gevoelige navigatiesysteem van een vliegtuig.

HANDBAGAGE

Iedere passagier mag één (1) stuk handbagage meenemen. Dat moet van een dergelijk formaat zijn dat u het kwijt kunt onder uw stoel.

De bergplaatsen boven uw hoofd zijn alleen bestemd voor lichte artikelen, zoals hoeden, mantels, bloemen en andere lichte artikelen. Open de klep voorzichtig, zodat er geen spullen uit vallen.

BAGAGE

Volwassenen en kinderen vanaf 2 jaar mogen tussen Paramaribo en Amsterdam maximaal 25 kilo bagage meenemen in de Tourist Class. In de Business Class geldt een maximum van 30 kg. Op vluchten van en naar de Verenigde Staten geldt een andere regeling. Daar mag elke passagier twee stuks bagage meenemen, met een afmeting van maximaal 158 cm (62 inch) (lengte + breedte + hoogte) en een gewicht van maximaal 22 kg (50 lbs). Heeft u meer bagage, dan moet u bijbetalen.

Voorzie zowel de binnen- als buitenkant van uw bagage van adresstickers. Deze hoeven aan de buitenkant niet voor iedereen leesbaar te zijn.

HERBEVESTIGING

Verblijft u ergens langer dan 72 uur, dan moet u tenminste 72 uur vóór vertrek uw gereserveerde door- of terugreis opnieuw bevestigen. Op de vluchten Paramaribo-Amsterdam v.v. is deze regel niet van toepassing. Wenst u een aangepaste maaltijd, rolstoel service of andere bijzondere dienstverlening, dan is het verstandig om dit verzoek opnieuw te bevestigen.

Dank voor uw vertrouwen in Surinam Airways.

Travel tips

The following Surinam Airways tips will make your flight more enjoyable:

FASTEN YOUR SEATBELTS

Before take off and landing, fasten your seatbelts and keep these fastened until the 'fasten seat belt sign' is turned off. As a precaution, you may keep your seatbelt loosely fastened during the entire flight.

RELAXATION

A selection of international newspapers and magazines is available on the mid-Atlantic route (Paramaribo-Amsterdam v.v.). And you can also enjoy music and films via headsets. Because of the cabin pressure and enforced sitting for several hours, your feet may become swollen. Wear, therefore, roomy shoes or slippers.

SPECIAL MEALS

Special meal requests, either because of medical or religious reasons can be fulfilled. Please advise us of this when making flight reservations.

HEALTH

The atmosphere inside the aircraft is dryer than that on the ground, therefore you should drink as much as possible during a flight. Alcohol, coffee and tea however, remove fluids from the body. Use these stimulants as little as possible. Move about as much as possible (especially on longer flights). On page 50 you will find exercises which you can do while sitting in your aircraft seat. The medical dispensary on board contains medicine for the most anticipated minor complaints. If you take medicine regularly, be sure to always place this in your hand baggage.

CHILDREN:

Are you traveling with a baby? The steward(ess) will gladly prepare the baby bottle for you. Please give sufficient advance notice so that your baby does not have to wait. On the mid-Atlantic route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) we can also provide baby food and diapers. For older children on this route we have toys and books available. The children must drink a lot. If you are breast-feeding, you should also drink more than normal. Give the baby also, extra tepid mineral water. By take off and landing, give your baby a pacifier or a bottle with liquid to lessen the pressure on the eardrums. Give an older child either candy or chewing gum. For yourself, you may either yawn or swallow to lessen the pressure.

ELECTRONIC APPARATUS

Once you are on board the aircraft you may not use electric equipment with transmitters and receivers. In addition, radios, cellular phones, laptops and televisions disrupt the sensitive navigation system and are not allowed.

HAND LUGGAGE

Every passenger is allowed one (1) piece of carry on hand luggage that fits easily under the aircraft seat. The luggage bins above your head are only intended for light articles such as hats, coats, flowers etc. Open the flap carefully so that items do not fall out.

LUGGAGE

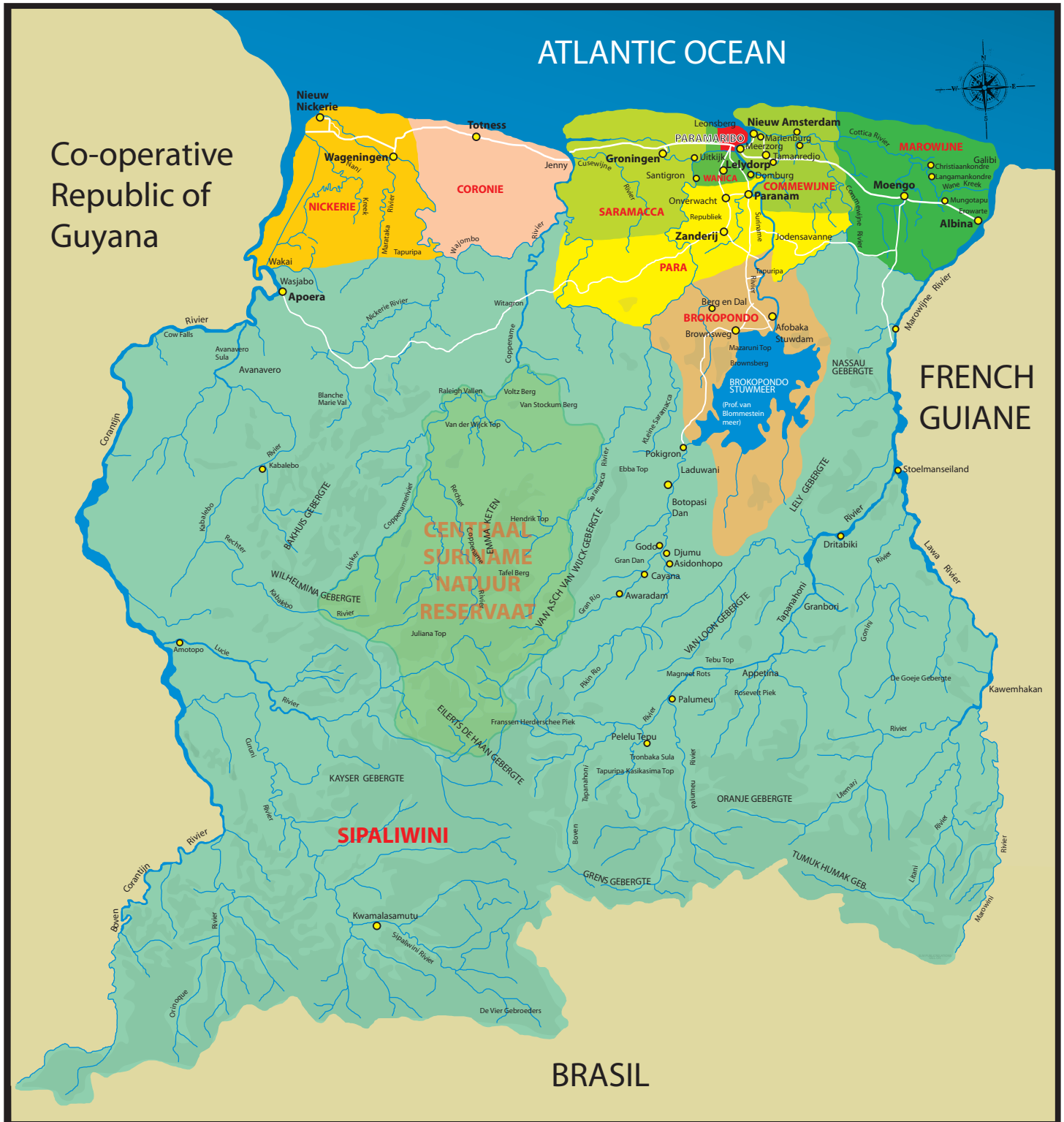
On the route between Paramaribo and Amsterdam, adults and children from the age of two, are allowed a maximum of 25 kilo luggage in Tourist class, and 30 kilo maximum in Business class. Different luggage regulations apply on flights to and from the United States. On this route every passenger is allowed two (2) pieces of luggage with a maximum dimension of 158 cm. (62 in.) (Length + width + height) and a maximum weight of 22 kg (50 lbs). If you have additional luggage then there is an excess baggage fee. Please place address stickers on both the interior and exterior of your luggage. On the exterior, these don't have to be readable for everyone.

RECONFIRMATION

If you are staying for longer than 72 hours, then at least 72 hours before your departure, you are asked to reconfirm your flight. On flights between Paramaribo and Amsterdam this rule is not applicable. If you require adjusted meals, wheelchair service or other special services, then please place your requests when reconfirming.

We thank you for flying Surinam Airways.

Suriname

WHERE THE WINNING NEVER STOPS

TROPICANA

Hotel & Casino

Ontdek Suriname

Avontuur en vakantie gaan vaak samen. Het is maar net waar je op vakantie heen wilt.

Boek, als avontuur je trekt, een reis naar een vakantiebestemming waar je weet dat avontuur op je wacht.

Combineer het aangename, de vakantie, met het nuttige...de ontmoeting met wellicht vreemde culturen.

Droom van ontspanning en tijd voor jezelf.

Een reis van duizenden kilometers begint met een eerste stap: de stap aan boord van het SLM vliegtuig dat je naar je bestemming voert... Suriname, het kloppend hart van de Amazone.

Flora en fauna zullen je verbaasd doen staan over de wonderen van de natuur.

Gastvrijheid is in Suriname zowat een nationale sport. Ervaar de betekenis van een gastvrij onthaal.

Haast betekent in Suriname niet 'geen tijd hebben voor een ander'. Integendeel.

Idyllische plekjes zijn vooral in de districten, waar, in lang vervlogen tijden, plantages hebben gebloeid, makkelijk te vinden.

Jovialiteit is voor iedere Surinamer een tweede natuur. Je zult je als gast dan ook heel gauw 'thuis' voelen.

Kunst kijken in Suriname is een belevenis. Bouwkunst, houtsnijwerk, beeldende kunst en schilderkunst.

Land van water is de betekenis van het oud Indiaans woord Guiana, waar Suriname deel van uitmaakt.

Muziek, zang en dans zijn een trits. De Surinaamse muziek wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid in toon en in ritme, waar onmiskenbaar tonen in door klinken die hun oorsprong hebben in Afrika, Azië en Europa. Geen nood; laat je meeslepen, gooi gerust de beentjes los.

Natuurlijke grenzen markeren het Surinaams territorium, met in het oosten Frans-Guiana, Guyana in het westen, Brazilië in het zuiden en in het noorden de Atlantische Oceaan.

Openlucht recreatie is in Suriname precies wat daarmee bedoeld wordt. Het klimaat leent zich daar ook voor en er zijn mogelijkheden te over.

Palmenstranden zul je in Suriname niet vinden.

Behalve dan bij Galibi, een Indiaans dorp aan de monding van de Marowijnerivier. Op ongeveer een uur gaans van dit dorp ligt het unieke natuurreservaat Babunsanti waar jaarlijks tussen februari en augustus duizenden reuzenzeeschildpadden op de ongerepte zandstranden hun eieren komen leggen.

Quarternen, halfbloeden in Latijns-Amerika, van wie één van de grootouders van een ander ras is, kom je in Suriname overal tegen. Maar...you'll see friends shaking hands, say how do you do, and you'll think to yourself "what a wonderful world." En dat is het ook.

Reserveer een package tour bij een van de lokale touroperators.

Sap van exotische Surinaamse vruchten zullen niet alleen je dorst lessen maar bovendien je dagelijkse behoefte dekken aan vitamines.

Tongstrelende gerechten uit de zeer gevarieerde Surinaamse cuisine zullen je waardering voor a taste of Suriname verder verhogen.

Uniek in de wereld zijn de naast elkaar gelegen moskee en joodse synagoge in het centrum van Paramaribo.

Verdraagzaamheid en respect voor elkaar, elkaars cultuur, elkaars geloof, elkaars politieke overtuiging zijn wezenskenmerken van de multi-etnische samenleving van Suriname.

Watervallen als de Raleighvallen, Wonotobo en Blanche Marie waar je een verkwikkende douche kan nemen na een dag door het regenwoud te hebben gelopen.

Xenofilie, de welgezindheid jegens buitenlanders en vreemdelingen, is de Surinamers niet vreemd. En dat zul je al heel gauw merken.

Yin en yang moeten na je vakantie in Suriname in evenwicht zijn. Yang (het mannelijke, actieve, scheppende, lichte) en Yin (het vrouwelijke, passieve, ontvangende, donkere), wordt de beheersing van alle natuurlijke processen toegedacht door de principes van de 'vijf elementen': water, aarde, hout, metaal en vuur.

Zeden en gewoonten zullen misschien een beetje vreemd aandoen, maar treedt ze onbevange en zonder vooroordeel tegemoet. Houd in gedachten dat wie verre reizen doet, vreemde volken ontmoet.

Discover Suriname

Adventure and vacation often go hand in hand. It is only a question of where you want to spend it.

Book a flight, if adventure appeals to you, to a vacation destination where adventure awaits you.

Combine pleasure, the vacation, with the useful...meeting strange cultures most probably.

Dream about relaxation and time for yourself.

Embark on a journey by taking the first step: boarding an SLM flight for a trip to Suriname, beating heart of the Amazon.

Flora and Fauna will make you stand in awe of the wonders of nature.

Generosity is almost a national sport in Suriname. Experience the meaning of a warm welcome.

Haste in Suriname does not mean "not having time for one another".

Idyllic spots are easy to find, especially in the country, where in days long gone, plantations flourished.

Joviality is second nature to every Surinamer. As a guest you will "feel at home".

Knowing art in Suriname is an experience. Architecture, woodcarving, visual arts and painting can be admired in Paramaribo.

Land of water is the meaning of the old Indian word Guaiana, of which Suriname is a part.

Music song and dance are a trio. The Surinamese music is characterized by a great variety in tone and rhythm, with unmistakable African, European and Asian accents.

Allow yourself to be swept away, hit the dance floor.

Natural borders delimit the Surinamese territory, French-Guyana in the east, Guyana in the west, Brazil in the South and the Atlantic Ocean in the north.

Open air recreation in Suriname is exactly what is meant. The climate lends itself to it and the possibilities are endless.

Palm beaches you will not find in Suriname. Except for Galibi, an Indian village at the Marowijne estuary. About an hour's walk from this village is the unique nature reserve Babunsanti where every year between February and August thousands of giant sea turtles come to lay their eggs on the pristine beaches.

Quadroons, half-casts in Latin America you will meet everywhere in Suriname. But..."you'll see friends shaking hands, say how do you do, and you'll think to yourself, what a wonderful world".

Reserve a package tour with one of the local tour operators.

Suriname juice from exotic fruits will not only quench your thirst but supply you with the daily requirements of vitamins.

Tidbits or five course pleasing-to-the-palate-meals from the very diversified Surinamese cuisine will increase your appreciation for a taste of Suriname even more.

Unique in the world are the mosque and Jewish synagogue standing next to each other in the center of Paramaribo.

Value tolerance and respect for each other, each other's religion, each other's political convictions are essential features of the multi ethnic society in Suriname.

Waterfalls like the Raleigh Falls, Wonotobo and Blanche Marie where you can take an invigorating shower after a day of walking the soles of your shoes in the rain forest.

Xenophilia or being well-disposed towards foreigners. Something Surinamers are familiar with. And you will notice very quickly.

Yin and Yang must be in equilibrium after your holiday in Suriname. Yang (the male, active, creative, light) and Yin (the female, passive, receiving, dark), becomes the control of all natural processes intended by the principles of and the "five elements": water, earth, wood, metal and fire.

Zestful usage of customs and traditions might appear strange but approach them without inhibitions and prejudice. Remember that you encounter strange people on far-away journeys.

Sabaku

Sabaku, zo heet dit in-flightmagazine van Surinam Airways. Je spreekt het uit als 'sabbakoe', met de klemtoon op de laatste lettergreep. Sabaku is het Surinaamse woord voor reiger.

In Suriname leven achttien soorten reigers, waarvan er vier 'sabaku' worden genoemd. Deze kleine, sierlijke vogels zijn uitgerust met lange poten en een lange, krachtige snavel. De verschillende soorten leven vaak met elkaar samen.

Bij zonsopkomst verlaten de sabaku's collectief de gemeenschappelijke slaapverblijven in de mangrovebossen langs de rivier. Een kolonie vliegende reigers biedt een indrukwekkende aanblik. Aan het eind van de dag keren de vogels opnieuw in groepen terug naar hun onderkomens voor de nacht. Het wit van hun veren steekt dan mooi af tegen het roze of purper van de avondhemel.

Sabaku's zijn sociale vogels: ze slapen en broeden gemeenschappelijk.

In Paramaribo vinden we een broedkolonie en slaapplek van sabaku's langs de Surinamerivier aan de monding van de Van Sommelsdijckskreek.

"SABAKU" is the name of Surinam Airways in-flight magazine. It is pronounced as "SA-BA-KOO" with the emphasis on the last syllable. Sabaku is the Suriname word for the snowy egrets (and some other species of egrets). Snowy egrets are small, graceful, long-legged birds with a long, pointed, powerful bill.

Sabakus are social birds. In Suriname, tens of thousands of sabakus breed and roost communally in the mangrove forests along the Atlantic coast. At sunrise, the birds leave the communal roost and nesting sites within a short period of time. The stream of sabakus flying to their feedings grounds forms an impressive spectacle. At dusk, they return again in flocks to spend the night in the mangroves. The white wings of the sabakus then form a startling contrast with the pink or purple colour of the early evening sky.

In Paramaribo, a breeding colony and nocturnal roost of sabakus, among which several snowy egrets, is found in the mangroves bordering the Suriname River at the mouth of the Van Sommelsdijckskreek.

Suriname tijdens de Tweede Wereldoorlog

Kort na de Duitse inval in Nederland in mei 1940 legde het Nederlandse leger de wapens neer en was de Duitse bezetting een feit. Aan de andere kant van de oceaan, in de kolonie Suriname, was op dat moment gouverneur Kielstra aan het bewind. Suriname beschikte in die tijd slechts over een handjevol militairen van de KNIL (Koninklijk Nederlands Indisch Leger), een aantal militaire politie-eenheden, wat vrijwilligers en de enkele, veelal antieke, kanonnen waar het land over beschikte, dienden slechts voor het lossen van saluutschoten. Redenen genoeg om in 1940 een binnenlandse strijdmacht te vormen onder Nederlands bevel: de Schutterij.

Suriname during the Second World War

Shortly after the German invasion of The Netherlands in May 1940 the Dutch army surrendered and the German occupation was a fact. On the other side of the ocean, in the colony of Suriname governor Kielstra was in office. At that time Suriname had only a handful of military from the KNIL (Royal Dutch Indies Army), a number of police units, a few volunteers and the few, mostly antique cannons, the country possessed were only used for firing salutes. Reason enough to form in 1940 a domestic force under Dutch command: the National Guard.

Vrijwel direct na de Duitse bezetting van het moederland kondigde gouverneur Kielstra de Staat van Beleg af zodat in Suriname allerlei noodmaatregelen konden worden getroffen. Zo werd beslag gelegd op het Duitse koopvaardijship Goslar dat de Surinamerivier opvoer, in de hoop hier een veilige haven te vinden. Dat pakte echter anders uit: de Goslar liep aan de grond op een zandbank en kwam niet meer vlot. De bemanning werd prompt gearresteerd, maar niet vóór dat ze het schip tot zinken had gebracht, en geïnterneerd in Kamp Copieweg op zo'n twintig kilometer ten zuiden van de hoofdstad Paramaribo.

Ook Duitse inwoners (in die tijd zo een 160), sympathisanten van het nationaal-socialisme, antikolonialisten en tegenstanders van het autocratische bewind van Kielstra werden in onder andere kamp Copieweg en later in kamp Jodensavanne vastgezet.

Maar daarmee was de overheid in Suriname nog niet gerust. Frans-Guyana had zich loyaal verklaard aan de met Duitsland collaborerende Vichy-regering in Frankrijk en in Brazilië woonden ruim 1 miljoen Duitsers. Een inval vanuit deze buurlanden werd niet voor onmogelijk gehouden. Daarom werden er in Suriname evacuatieplannen uitgewerkt, schuilplaatsen aangelegd, verduisteringstesten uitgevoerd en luchtalarmoefeningen gehouden. In 1942 werd de Schutterij verplicht gesteld voor mannen vanaf achttien jaar en het leger groeide uit tot drieduizend man.

In de loop van Tweede Wereldoorlog werden de vliegtuigen van de geallieerden gebouwd met aluminium dat vervaardigd werd uit bauxiet. Na het uitbreken van de oorlog kwamen de Europese bauxietmijnen in Frankrijk, Italië, Hongarije en Joegoslavië, al gauw in handen van de Duitsers en hun bondgenoten. In het westen nam de vraag naar bauxiet al spoedig toe en omdat in Suriname reeds bauxiet gewonnen werd, werden de bestaande fabrieken bij Moengo in het district Marowijne uitgebreid. Hier was al sinds de jaren twintig de Surinaamse Bauxiet Maatschappij actief, een dochteronderneming van de Aluminum Company of America, Alcoa. De Nederlandse Billiton Maatschappij begon aan de exploitatie van bauxiet in een tweede ontginningsgebied nabij Paranam, aan de Surinamerivier. De fabrieken draaiden dag en nacht en in 1941 was Suriname de grootste bauxietproducent ter wereld.

Twee jaar later was het aantal werknemers in de bauxietindustrie verviervoudigd van vijfhonderd tot tweeduizend man. Bauxiet werd met een aandeel van 93.4% in 1943 verreweg het belangrijkste exportproduct van Suriname en dekte zestig procent van de Amerikaanse behoefte. De werkgelegenheid groeide niet alleen door de bauxietindustrie. Om de Verenigde Staten te verzekeren van een stabiele bauxietimport en omdat de bauxietsector mogelijk een doelwit kon vormen voor Duitse invasies, kwamen duizenden Amerikaanse militairen naar de kolonie om de mijnen in Suriname te beschermen.

Almost immediately after the German occupation of the motherland governor Kielstra declared martial law so various emergency measures could be taken in Suriname. So an embargo was put on the German merchant ship Goslar that was steaming up the Suriname River in the hope of finding a safe haven here. But it turned out differently: the Goslar ran aground on a sand bank and was unable to get afloat again. The crew was promptly arrested, but not before they were able to scuttle the ship. They were interned at Kamp Copieweg about twenty kilometers south of the capital Paramaribo.

The German inhabitants (around 160 at the time), sympathizers of national socialism, anti-colonialists and opponents of the autocratic regime of Kielstra were locked up in Kamp Copieweg and later in Kamp Jodensavanne. But the authorities in Suriname were still concerned. French Guyana had declared itself loyal to the Vichy-government which was collaborating with Germany and in Brazil lived more than one million Germans. An invasion from these neighboring countries was not considered impossible. Consequently evacuation plans were elaborated in Suriname, shelters built, blackout tests and air-raid alarm exercises held. In 1942 the National Guard became compulsory for men eighteen years and older and the army grew into a force three thousand strong.

During the Second World War Allied planes were built from Aluminum made from bauxite. After the start of the hostilities the European bauxite mines in France, Italy and Yugoslavia quickly fell into the hands of the Germans and their allies. In the West the demand for bauxite increased rapidly and because bauxite was already mined in Suriname the existing mines in Moengo in the district of Marowijne were expanded. Since the twenties the Surinaamse Bauxiet Maatschappij, a subsidiary of the Aluminum Company of America, Alcoa, had been active here.

The Dutch Billiton Maatschappij started mining bauxite in a second development area close to Paranam, along the Suriname River. The plants were operating night and day and in 1941 Suriname was the largest bauxite producer in the world. Two years later the work force in the bauxite industry had quadrupled from five hundred to two thousand. With a share of 93.4% of the export, bauxite became the largest export product for Suriname and covered 60% of the American demand.

Employment grew not only because of the bauxite industry. In order to insure a stable supply of bauxite and possibly because the bauxite sector could become a target for German invasions, thousands of American military came to the colony to protect the mines.

Majoor W.C. Wooter uit Suriname in actie tijdens WOII
Major W.C. Wooter from Suriname in action during WWII

De dagelijkse uitgaven van de Amerikaanse militairen stimuleerden het midden- en kleinbedrijf, die hun omzetten sterk zag stijgen. Ook de bouw van defensiewerken was voordelig voor de Surinaamse economie. In 1943 waren ongeveer vierduizend mensen werkzaam in deze sector. Ook met de infrastructuur werden grote sprongen voorwaarts gemaakt. De Amerikanen legden wegen aan en verdedigingswerken werden gemoderniseerd. Samen met de vliegtuigmaatschappij Pan American Airways bouwden Amerikaanse troepen het vliegveld Zanderij uit tot de grootste militaire luchthaven van heel Latijns-Amerika. Suriname kreeg bovendien een eigen luchtvaartmaatschappij als dochteronderneming van PanAm. In 1943 was het gevaar voor aanslagen op bauxietmijnen vanuit de buurlanden geweken; Brazilië had in 1942 de oorlog aan Duitsland verklaard en Frans-Guyana was door de Vrije Fransen overgenomen. Omdat de Nederlandse regering in ballingschap een bijdrage wilde leveren aan de oorlogshandelingen werd een deel van het Antilliaanse en Surinaamse contingent manschappen vanaf de zomer van 1944 ingezet in de strijd om de bevrijding van West-Europa en Nederlands-Indië. In 1947 verlieten de laatste Amerikaanse militairen de kolonie Suriname.

Anders dan het moederland is de Surinaamse economie wel bijgevoerd bij het oorlogsgeweld dat grote delen van Europa in puin heeft achtergelaten.

The daily expenses of the American military stimulated small- and medium scale businesses that saw their volume of business soar. The building of defenses also profited the Surinamese economy. In 1943 about four thousand people were employed in this sector. The infrastructure improved with leaps and bounds. The Americans built roads and modernized defensive works. Together with Pan American Airways American troops extended the Zanderij Airport into the largest military airport in Latin America. In addition Suriname received an airline company as a subsidiary of PanAm.

In 1943 the danger of an attack on the bauxite mines from neighboring countries had eased. Brazil had declared war on Germany in 1942 and French Guyana was taken over by the Free French. Because the Dutch government in exile wanted to make a contribution to the war effort part of the Antillean and Surinamese contingent was deployed from the summer of 1945 on in the battle of the liberation of Western Europe and the Dutch Indies. In 1947 the last American military left the colony of Suriname.

Other than the motherland the Surinamese economy has profited from the acts of war that left large parts of Europe in ruins. ➤

WELCOME TO SURINAME

Roam with TeleG. Perfectly connected

- select " Network Selection "
- select " Manual Network "
- select " Tele-G. " " (746 02) "

Helpdesk: 40 36 36 | www.teleg.sr

TeleG.
IT'S YOURS
Powered by Telesur

Een Surinaamse vrouw als non combattant in de Landwacht

Alhoewel Nederland zich bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in september 1939 neutraal had verklaard, viel Duitsland op 10 mei 1940 Nederland, en ook België en Luxemburg, toch binnen. Vanaf dat moment was Nederland in oorlog en dus ook de kolonie Suriname.

Rosita Leeftang

De Surinaamse Schutterij, opgericht in 1939, was een landmacht in Suriname. Die was bedoeld als aanvulling op de Nederlandse reguliere troepen (de Troepenmacht in Suriname, ook wel TRIS genoemd), en stond open voor de lokale bevolking. Aanvankelijk bestond de Schutterij uit vrijwilligers, en toen in 1940 werd gemobiliseerd bestond de troep uit slechts 180 man. Zij moesten samen met 200 KNIL-soldaten Suriname verdedigen tegen mogelijke invallen vanuit Frans-Guyana, dat onder het Vichy-regime viel, of Brazilië, waar veel Duitsers woonden. Omdat de bauxietmijnen van Suriname essentieel waren voor de Amerikaanse vliegtuig-industrie - Suriname leverde 65% van het voor de aluminiumfabricage benodigde bauxiet - kreeg de Schutterij al snel versterking van 2000 man Amerikaanse troepen met 73 tanks. De Surinaamse Schutterij werd ingezet bij de bewaking van de mijnen bij Moengo en Paranam, en ter bewaking van de kust. Ook de schepen die de bauxiet over de rivieren vervoerden, werden door de Surinaamse Schutterij beveiligd.

Er waren ook vrouwen die bij de Stads- en Landwacht dienden, het Vrouwelijk Vrijwillig Hulpkorps (300 personen), met L. Stahel-Jordi als commandante.

Geen enkele Surinaamse vrouw diende in een reguliere gevechtseenheid, maar ook de geallieerde legers én - tot 1945 - de Duitse strijdkrachten, werden vrouwen als combattant.

Ze werkten op het kantoor van de havendienst, het troepenvervoer, de telefoondienst of een magazijn, maar leerden ook schieten en exerceren. Ze werden gedruild door de mariniers en waren gelegerd in de Cultuurtuin (de 'Kul').

De eerste Surinaamse geschiedenisleraar Heinrich Helstone herinnert zich dat de afkorting van een vrouwenonderdeel, BBM, wel vertaald werd met 'Bigi Bille' of 'Bigi Bobi' Meiden. Ze droegen tegen de heersende traditie in overalls en broeken. Voor de vrouwen was het een prettige tijd, met veel saamhorigheid en een redelijk inkomen.

(Bron:

www.bevrijdingintercultureel.nl/suriname)

Esselien Bakrude -Bolwerk

Links als lid van de Stad -en Landwacht in 1943 - Rechts op 87-jarige leeftijd anno 2011
Left as member of the National and Civic Guard - Right at the age of 87 in 2011

Een van die vrouwen is Esselien Bakrude - Bolwerk (87). En dit is het verhaal van een van die jonge vrouwen die de cabine van grote leger-trucks verkoos boven het zitten aan een bureau.

In de drie jaar dat ze in het leger heeft gediend, heeft Bakrude veel meegemaakt. De minder prettige momenten houdt zij liever voor zichzelf, maar ze deelt wel graag haar ervaringen.

Ze kwam in het leger door een samenloop van omstandigheden. Op een dag, ergens in 1942, viel ze van haar oude bakfiets. Ze voelde zich duizelig daarna. De arts schreef haar drie maanden verplichte rust voor, die ze bij haar zus in Moengo wilde nemen. Maar al na een maand kreeg zij een brief van haar moeder dat ze maar eens terug moest komen naar de stad (Paramaribo), omdat ze meisjes nodig hadden in het leger. Haar moeder wist namelijk dat de jonge Esselien daarvan hield; ze was immers akela, leidster van een groep welpen, in de padvinderij. Dus meldde ze zich aan in de Cultuurtuinlaan (tegenwoordig Letitia Vriesdelaan) waar het

kampement voor de vrouwen zich bevond. De 18-jarige Esselien Bolwerk werd goedgekeurd en op 1 juni 1943 trad ze in dienst.

Ze hoefde niet lang na te denken over de baan die ze bij het leger wilde: ze koos voor chauffeuse op de grote trucks. Maar daarvoor moest ze eerst leren autorijden. Naast het besturen van de trucks moest ze bovendien leren hoe deze technisch in elkaar zaten, zodat als er iets mis ging, ze deze zelf kon repareren. Ze slaagde met vlag en wimpel voor het rijexamen, maar dat kwam vooral omdat de sergeantexaminator verzwegen had dat ze aan het afrijden was.

Bakrude zegt de meeste herinneringen te hebben overgehouden aan haar nachtdiensten.

De enige angst waar zij last van had waren de vele spookverhalen die ze van haar ouders hoorde. Die angst leerde ze gauw overwinnen, want als chauffeuse moest je op elk uur van de nacht beschikbaar zijn. Aan de nachtdiensten heeft ze de gewoonte van het roken overgehouden. Te Leonsberg was een legerbasis en ze moest daar vaak wachten voor ze terug kon rijden naar

A non-combatant Surinamese woman in the National Guard

Although The Netherlands had declared itself neutral at the start of the Second World War in September 1939, Germany invaded The Netherlands, Belgium and Luxemburg anyway on May 10th, 1940. From that moment on The Netherlands was at war and the colony of Suriname as well.

The Surinamese National Guard, established in 1939 was the army in Suriname. It was meant as an addition to the Dutch regular troops (the military force in Suriname, also called the TRIS), and was open to the local population.

Initially the National Guard consisted of volunteers, and at mobilization in 1940 it consisted of only 180 men. Together with 200 soldiers from the Royal Dutch Indian Army they had to protect Suriname against invasions from French

Guyana that resorted under the Vichy regime, or Brazil where many Germans lived. Because the Surinamese bauxite mines were essential to the American aircraft industry – Suriname produced 65% of the bauxite needed for the manufacture of aluminum – the National Guard was quickly reinforced with 2000 American troops and 73 tanks. The National Guard was deployed to guard the mines at Moengo and Paranam and the coast. The ships transporting bauxite over the rivers were also protected by the National Guard.

Women also served in the National and Civic Guard, the Female Volunteer Relief Corps (300 people), with L. Stahel-Jordi as commander.

No single Surinamese woman served in a regular combat unit, but the allied armies and – until 1945 – the German armed forces, barred women from combat duties. They worked in the office of the harbor service, troop transportation,

telephone service or storehouse, but learned to shoot and exercise. They were drilled by the marines and quartered in the Culture Garden (the 'Kul'). The first Surinamese history teacher Heinrich Helstone remembers that the abbreviation of a female unit BBM, was occasionally translated as 'Bigi Bille' or 'Bigi Bobi' Meiden (Big Ass or Big Boobs Broads). Contrary to tradition they wore overalls and pants. For the women it was a pleasant time, with lots of solidarity and a reasonable income.

(Source:

[www.bevrijdingintercultureel.nl/Suriname](http://www bevrijdingintercultureel.nl/Suriname))

One of these women is Esselien Bakrude-Bolwerk (87).

This is the story of one of the young women who preferred the cab of large army trucks over sitting in an office.

During the three years that she served in the army Bakrude went through a lot. She prefers to keep

Vrouwelijke militairen tijdens de Tweede Wereldoorlog in Suriname
Female combatants during the Second World War in Suriname

de stad. Tijdens dat wachten werd ze aangevallen door hordes muskieten en sigarettenrook bleek een goed middel te zijn om deze steekmuggen te weren. En dus begon ze te roken.

Een van haar taken was de Officier van Piket tijdens zijn controlerende langs alle posten te brengen. De officieren woonden aan de Heerenstraat en brachten onaangekondigde bezoeken aan posten waarbij vaak dienstdoende militairen slapend werden aangetroffen. Tegen hen werden dan disciplinaire maatregelen getroffen.

Bakrude was gelukkig met een salaris van 69 gulden per maand. Het enige nadeel was dat reparatiekosten aan het voertuig dat ze bestuurde door haar zelf betaald moesten worden.

Een eng moment was haar 'ontmoeting' met de Black Out Gang

Omdat het gouvernement rekening hield met bombardementen vanuit de lucht – hoewel er nooit Duitse of Japanse vliegtuigen werden waargenomen – moesten vanaf een bepaald moment in de oorlogsperiode 's nachts (globaal dus tussen 19.00 en 07.00 uur) alle lichten uit zijn, blackout genaamd. De veel voorkomende gaslampen en de zeldzamere elektrische peertjes gingen uit of werden omhuld met materiaal als vliegerpapier en textiel. Fietsen met licht werd plotseling verboden.

Een bende jongens die Black Out Gang werd genoemd, was in deze dagen enorm gevreesd. De bende volgde haar verrichtingen en op een avond, nadat ze een officier had afgezet aan de dr. Sophie Redmondstraat en op hem wachtte, hoorde ze voetstappen. De angst sloeg haar om het hart en ze was vastbesloten te schieten als ze haar te na kwamen. De bende greep de jeep, het voertuig dat ze die avond bestuurde, vast en begonnen er flink aan te schudden. De kennelijke bedoeling was het voertuig te laten omkantelen. Gelukkig kwam op dat moment de officier weer te voorschijn, waarop de jongens het op een lopen zetten. Bakrude heeft tijdens de dienst nooit haar wapen hoeven te gebruiken.

Er waren ook wat leuke momenten, zoals het verhaal over de koeien die ze moest vervoeren van de steiger aan de Waterkant naar Beekhuizen. Omdat er een tekort aan voedsel was, werden de koeien door het leger geslacht. Op de bewuste dag had het erg hard geregend en het wegdek was spiegelglad. Bij het beschrijven van een bocht de Zwartenhovenbrugstraat in, gleden de koeien in de laadbak van de truck uit en kwamen met hun volle gewicht tegen het hek waardoor dit brak. Het gevolg was dat de koeien uit de laadbak tuimelden en op straat belandden, waarna ze op de loop gingen, tot grote consternatie van omstanders.

Het probleem was de koebeesten te vangen en weer in te laden.

Een paar jongens die op de hoek stonden schoten te hulp en samen konden ze dat karwei klaren. De jongens heeft ze wat geld toegestopt.

Talrijk zijn de herinneringen, zoals aan het torpederen van een boot op de Surinamerivier met vier Surinamers aan boord en de vele schuilkelders in de stad. (Eigenlijk waren het geen echte schuilkelders, maar meer loopgraven. Dat waren schuilplaatsen tussen twee houten wanden waartegen een aarden wal was opgeworpen. Ze werden opgebouwd op de middellijn van een aantal grotere straten, zoals in de wijk Ondro Bon (de dr. Sophie Redmondstraat), de Waaldijkstraat en de Hofstraat. Het verkeer had er weinig last van, want Suriname telde toen niet meer dan zo'n vijftig auto's. Iedereen kende alle nummerborden, met hun eigenaren.

Onder leiding van een van de inmiddels ruim aanwezige militaire groeperingen oefende men per wijk. Na driemaal een sirene van drie signalen moesten de bewoners naar de dichtstbijzijnde loopgraaf. Daar bleef men een tijd in staan tot het sein 'veilig' werd gegeven...Red.)

En toch zegt Bakrude met zeer veel plezier te hebben gewerkt in het leger. Ze deed dat met zoveel overgave dat ze zelfs diensten overnam van andere meisjes. Jammer genoeg dacht haar moeder dat ze werd overwerkt. Zij deed het met liefde, liefde voor het land waar zij nog steeds veel van houdt. Kort voor de demobilisatie op 1 september 1945 nam ze ontslag. Haar uniformen met toebehoren schonk ze aan het Oorlogsmuseum in Amsterdam, Nederland. Wat ze nu nog over heeft, zijn mooie, deels vergeelde foto's van bijkans 65 jaar geleden, van momenten die elk hun eigen verhaal vertellen.

Of Esselien Bolwerk tot de BBM behoorde is niet duidelijk geworden. Maar een ding staat vast: 87 and still going strong. ➤

Adverteren in dit blad?

**(597) 465700 ext 279 of
publicrelations@slm.firm.sr**

the less pleasant memories to herself, but is willing to share her experiences. She ended up in the army by coincidence. On a day, sometime in 1942, she fell from her old carrier tricycle. She felt dizzy afterwards. The doctor prescribed three months of prescribed rest she wanted to spend with her sister in Moengo. But after a month she received a letter from her mother saying that she might want to consider coming back to the city (Paramaribo) as they needed girls in the army. The mother knew that young Esselien liked it; she was after all Den Mother of a troop cub scouts. So she reported to the Letitia Vriesdelaan Avenue where the women barracks were located. The 18-year old Esselien Bolwerk was passed for military service and on June 1st 1943 joined the service.

She did not have to think long about the job she wanted in the army: she chose to be a driver on the big trucks. But she had to learn to drive first. Next to driving the trucks she had to learn the technical part so when the truck broke down she could repair it herself. She took the drivers exam with honors, but this was mainly because the sergeant examiner had kept silent about the fact that she was taking the exam.

Bakrude says that the majority of her recollections are referring to her night shifts. The only fear that bothered her was the many ghost stories she heard from her parents. She quickly learned to conquer those fears since as a driver you had to be available any hour of the night. From the night shift she kept the habit of smoking. At the army barracks in Leonsberg she often had to wait before being able to drive back to the city. During that wait she was attacked by clouds of mosquitoes and cigarette smoke seemed to be a good way to drive them off. So she started smoking. One of her duties consisted in driving the picket officer during his check-point rounds of all posts. The officers were quartered at the Heerenstraat Street and visited posts unannounced where military on duty were often found asleep. Disciplinary action was taken against them. Bakrude was happy with a salary of 69 guilders a month. The only disadvantage was that she was responsible for repair costs of the vehicle she drove.

A scary moment was her encounter with the Black Out Gang.

As the governor allowed for bombardments – although German or Japanese aircraft were never spotted – at a certain moment during the war at night (globally between 7.00 PM and 7.00 AM) all lights had to be extinguished, called the blackout. The ubiquitous gas lamps were extinguished and the rare electrical bulbs turned off or covered with kite paper or textile. Cycling with lights on was forbidden all of a sudden.

A gang of boys called the Black Out Gang was enormously feared in those days. The gang followed her routine and on a night when she had deposited an officer on the Sophie Redmondstraat Street and waited for him, she heard footsteps. Her heart skipped a beat and she was firmly decided to shoot them if they came for her. The gang took hold of the jeep that she was driving that night and started to rock it back and forth with the intention of overturning it. Luckily the officer showed up again at that moment and the boys ran away. During the service Bakrude never had to use her weapon.

There were pleasant moments as well, like the story of the cows she had to travel from the pier at the waterfront to Beekhuizen. Owing to a food shortage cows were butchered by the army. On that particular day it had rained very hard and the road was very slippery. While taking the corner at Zwartenhovenbrugstraat Street the cows slipped on the platform of the truck and hit the retaining wooden fence with their full weight so that it broke. The cows fell out of the truck onto the street and took off to the horror of bystanders. The problem now was to catch the cattle and load them back in the truck. A few boys standing at the corner hastened to help and together they were able to manage the job. She gave the boys some money.

The memories are numerous, like those of the torpedoing of a boat on the Suriname River with four Surinamers on board and the many air-raid shelters in the city. (Actually they were not real air-raid shelters, but more

like trenches. They were shelters between two wooden walls against which an earthen embankment was thrown. They were constructed on the centerline of a number of wide streets, like in the Ondro Bon neighborhood (the actual Dr. Sophie Redmondstraat Street), the Waaldijkstraat Street and the Hofstraat Street. The traffic was not inconvenienced very much by it as Suriname had the grand total of fifty cars at the time. Everybody knew all licence plates with their owners.

Under the command of one of the many army groups exercises were held by neighborhood.

After three siren calls of three signals each the inhabitants had to go to the nearest shelter. Everybody had to stand there and wait until the all-clear signal was given ...Ed.)

Still, Bakrude says she had a lot of fun working in the army. She did it with such dedication that she even assumed shifts of other girls. Unfortunately her mother thought that she was being overworked. She did it with love, love for the country she still cares for a lot. Shortly before demobilization on September 1st 1945 she resigned. She donated her uniforms with accessories to the War Museum in Amsterdam, The Netherlands. What she has left are beautiful, partly yellowed pictures from almost 65 years ago, from moments that each tell their own story.

It was never clear if Esselien Bolwerk belonged to the BBM. But one thing is sure: 87 and still going strong. ➤

De SLM Infolijn 433111 / 494185
 Dagelijks voor actuele vluchtinformatie
 SMS AMS naar 08783111 op maandag,
 woensdag, vrijdag en zondag voor informatie
 van de SLM vluchten uit en naar Amsterdam

In Suriname call 433111 / 494185 for daily
 updates of flight information
 TEXT AMS to 8783111 on monday,
 wednesday, friday and sunday for
 information of the flights to
 and from Amsterdam

SURINAM AIRWAYS

Ivan Cairo

De Tweede Wereldoorlog heeft voor miljoenen mensen over de gehele wereld veel kommer en kwel gebracht. Tot vandaag kampen slachtoffers, overlevenden en nabestaanden van gesneuvelden, nog met trauma's en veel onbeantwoorde vragen. Zo ook familieleden van sergeant Lawrence 'Larry' Grasha van de Amerikaanse luchtmacht. Het is nu 67 jaar geleden dat Grasha en zijn vijf medebemanningsleden aan boord klommen van hun B-24 Liberator op Waller Field airport in Saint George, op Trinidad and Tobago voor de vlucht naar Belem in het noordoosten van Brazilië. Met een snelheid van 200 mijl per uur zou de afstand van ca. 1100 mijl in maart 1944 in ongeveer vijf uur worden overbrugd. Het vliegtuig arriveerde nooit op haar bestemming en is compleet met bemanning spoorloos verdwenen. Deze militairen staan sindsdien nog altijd te boek als 'missing in action'.

Al 67 jaar spoorloos... missing in action

Peter Boczar (57) een neef van Grasha is al enkele jaren op zoek naar het verdwenen vliegtuig en zijn oom Larry. Uit archiefmateriaal en communicatiegegevens van de verdwenen B-24 Liberator zijn er indicaties dat het toestel mogelijk op Surinaamse bodem of voor de Surinaamse kust is neergestort. Zijn speurtocht, een belofte die hij aan zijn oma -Grasha's moeder Mary- heeft gedaan, bracht hem naar de jungle van Frans-Guyana. Hij kwam ook naar Suriname om na te gaan in hoeverre ook een expeditie in Suriname zinvol kan zijn. In Suriname zou hij een zoektocht in de wateren langs de kust willen ondernemen.

"Sinds mijn laatste bezoek aan Suriname, heb ik meer familieleden van de verdwenen bemanningsleden kunnen opsporen en ook additionele informatie over de vlucht en de eindbestemming", zegt Boczar desgevraagd vanuit zijn woonplaats Hong Kong. "Ik heb ook mijn oom zijn verloofde uit 1943 gevonden. Ze leed aan kanker en lag op sterven, maar ik heb haar toch kunnen bezoeken voordat ze stierf". Boczar vertelt dat de vrouw foto's van zijn oom had bewaard en de laatste persoon was die hem telefonisch had gesproken voordat hij naar Zuid-Amerika vertrok. De vrouw beweerde op haar sterfbed dat haar vader destijds geïnformeerd was door het Rode Kruis dat het vliegtuig nood-

signalen had uitgezonden dat het zou neerstorten in een oerwoud. Pogingen van Boczar en familieleden van andere bemanningsleden om de bewuste brief van het Rode Kruis te achterhalen bleven vruchteloos. "Dit zou belangrijke nieuwe informatie kunnen bevatten om de plek waar het toestel is neergestort te lokaliseren. Aangezien het vliegtuig nog geen radiocontact met Suriname had gemaakt, is het waarschijnlijk dat het daar is neergestort", zegt Boczar. Het laatste radiocontact dat de bemanning met de thuisbasis had, was ongeveer 20 minuten voordat de Surinaamse kust zou worden bereikt. Toen werden echter geen problemen gemeld. Intussen probeert hij contact te leggen met de Nederlandse marine om na te gaan in hoeverre het mogelijk is om met hun assistentie voor de Surinaamse kust met onderwateronderzoek de crash van het ramptoestel te traceren.

Grasha's moeder geloofde er sterk in dat haar zoon de crash heeft overleefd en nog in leven is. Hij is volgens haar niet huiswaarts gekeerd, omdat hij invalide is geraakt en zijn familie daarom niet meer onder ogen durfde te komen. Ze wekte de indruk op de een of andere manier met hem in contact te staan. Voor Boczar is dit moeilijk na te gaan, daar zijn grootmoeder kort na deze ontboezeming is overleden.

Eén van de verdwenen bemanningsleden heette John F. Healy en diens vader kwam ook naar Suriname om te onderzoeken of er een link bestaat met zijn verdwenen zoon en de Surinaamse zakenfamilie Healy. Volgens Boczar is deze connectie moeilijk te achterhalen in de Verenigde Staten van Amerika.

Boczar's zoektocht naar zijn verdwenen oom begon medio 1998 toen hij samen met twee collega's een expeditie ondernam naar Frans-Guyana. Langer dan twee weken hebben ze het oerwoud daar uitgekamd. Die expeditie leverde niets op en Boczar keerde 7 kilo's lichter en met hoge koorts terug naar huis. Enkele maanden daarna ondernam hij een tweede expeditie naar Frans-Guyana nadat hij van een waarzegger in New York bepaalde informatie had verkregen. Deze waarzegger had eerder reeds waardevolle informatie gegeven aan de autoriteiten bij het zoeken en helpen vinden van andere verdwenen personen. Maar ook de tweede expeditie, deze keer met een groter team, bleef zonder succes.

Boczar hoopt nu de coördinaten van het SOS-signaal van de verdwenen B-24 bommenwerper te kunnen achterhalen zodat hij een beter georganiseerde en meer gerichte zoektocht kan ondernemen. ➤

Vanished for 67 years... missing in action

For millions across the globe the Second World War has brought much trouble and affliction. To this day many victims, survivors and surviving relatives of those killed in action are left with traumas and unanswered questions. And so are family members of Sergeant Lawrence 'Larry' Gresham from the American Air Force. It is now 67 years ago that Gresham and his five crew members climbed aboard their B-24 Liberator at Waller Field airport in Saint George, Trinidad and Tobago for the flight to Belem in the Northeast of Brazil. At a speed of about 200 miles per hour the distance of approx. 1100 miles would have been covered in about five hours on March 1944. The aircraft never arrived at its destination and disappeared with its crew without leaving a trace. The military are still registered as missing in action.

Peter Boczar (57) a cousin of Grasha has for a number of years already been searching for the disappeared aircraft and his uncle Larry. From the archives and communication data from the missing B-24 it would appear that the aircraft crashed on Surinamese territory or before the shore. His search, a promise he made to his grandmother – Grasha's mother Mary – took him to the jungle of French Guyana. He visited Suriname as well in order to ascertain if an expedition here would make sense. In Suriname he would like to start a search in the sea along the coast.

"Since my last visit to Suriname I have been able to locate more family members of the disappeared crew members and also additional information about the flight and its destination", Boczar declared from his home in Hong Kong. "I also found my uncle's fiancée in 1943. She had cancer and was dying but I was able to visit her before she passed away". Boczar recalls that she had kept photos of his uncle and that she was the last person who spoke to him by telephone before he left for South America. The woman claimed on her deathbed that in those days her father had been informed by the Red Cross that the aircraft had sent a distress call that it would crash in the jungle. Attempts from Boczar and family members of the crew to recover the

Red Cross letter concerned were to no avail. "It could have contained important information as to the locale where the aircraft crashed. Given that the aircraft had not made any contact yet with Suriname, it is probable that it crashed there", concludes Boczar.

The last radio contact the crew had with their home base was about 20 minutes out of the Surinamese coast. No problems were mentioned at that time. In the meantime he is trying to contact the Dutch navy to ascertain the possibility of doing, with their assistance, underwater research before the coast of Suriname to localize the site of the crash.

Grasha's mother strongly believes that her son survived the crash and is still alive.

According to her he did not return home because he became disabled and was unable to face his family. She gave the impression to be in contact with him one way or another. For Boczar this is difficult to verify as his grandmother passed away shortly after this outpouring.

One of the disappeared crew members was John F. Healy and his father also came to Suriname to inquire into the possibility of a possible link between his missing son and the Surinamese

business family Healy. According to Boczar this connection is difficult to ascertain in the United States of America.

Boczar's search for his missing uncle started mid-1998 when he and two of his colleagues mounted an expedition to French Guyana. They combed the jungle for over two weeks but the expedition proved fruitless and Boczar returned home, seven kilo's lighter and with a high fever. A few months later he mounted a second expedition to French Guyana after he received certain information from a fortune-teller in New York. This man had earlier provided the authorities with useful information in the search for other missing persons. But the second expedition, this time with a larger team was unsuccessful.

Boczar now hopes to be able to recover the coordinates of the SOS signal from the missing B-24 bomber so he can undertake a better organized and targeted search. ➤

De zwemmarathon

Elk jaar - in 2011 al voor de 37ste keer - houdt de Surinaamse Zwembond in de maand juli de zwemmarathon. Opvallend aan deze editie van de achttien kilometer lange openwater zwemwedstrijd in de Surinamerivier was het grote aantal buitenlanders. Een toename die Suriname een nieuw toeristisch product geeft.

Terence Oosterwolde

The swim marathon

Every year - in 2011 already for the 37th time - the Suriname Swimming Association (SZB) will organize the swim marathon in the month of July. Noticeable in this edition of the 18 kilometer long open water swimming contest in the Suriname River was the large number of foreigners. An increase that provides Suriname with a new touristic product.

Chantal van Keeken-Fredrik, coördinator zwemmarathon bij de SZB, noemt de grotere buitenlandse participatie “heel belangrijk”. “Het is je gezicht naar buiten, maar legt ook een andere druk op de organisatie. Je moet het zo perfect mogelijk organiseren, omdat je buitenlanders krijgt en het je visitekaartje is. Je wil zeker weten dat de organisatie goed verloopt.”

De eerste geluiden van de buitenlanders zijn lovend. “Ik vond het een geweldige ervaring. ... Echt leuk”, zegt de 50-jarige Hans Roodzant uit Nederland, die voor het eerst meedeed. “Het is zo’n geweldig evenement dat het eigenlijk veel meer deelname verdient. Ik vind dat 200, 400 of wel 1.000 mensen zouden moeten starten. Zo mooi, zo traditioneel is de zwemmarathon. Ze is het gewoon waard.”

Van Keeken-Fredrik zegt dat de SZB er aan werkt om steeds meer buitenlanders aan de start te krijgen. “Zeker de afgelopen twee jaar hebben we een beetje gelobbyd bij de Fransen, omdat we dachten ‘het zijn je burens en ze komen al voor reguliere wedstrijden’. Maar helaas is dat niet gelukt.” Een andere poging werd ondernomen door de chef-de-missions tijdens de Caribische toernooien Carifta en CISC (Caribbean Islands Swimming Championships). Maar ook die aanpak heeft niet echt vruchten afgeworpen. “Ik denk dat we het niet goed genoeg hebben gepromoot: niet met beeldmateriaal, niet met flyers. Onze promotie was dus zwak. We hebben geprobeerd, maar niet adequaat.”

Gelukkig zijn er nog mensen als de 46-jarige Johnny Cheng en de één jaar oudere Niko Kluyver, die zich op Aruba en Curaçao hebben ontpopt als ware ambassadeurs van de 1 juli zwemmarathon. “Ik denk dat de zwemmarathon het beste wordt verkocht als je iemand hebt die je kan overtuigen zoals Johnny en Niko,” zwaait Van Keeken-Fredrik het duo lof toe. Cheng en Kluyver hebben het dit jaar voor elkaar gekregen met een groep van elf buitenlanders naar Suriname te komen. Het is een duidelijk voorbeeld van de aanhouder wint. Cheng: “De laatste drie jaar kwam ik alleen met Niko, maar dit jaar heb ik de mensen enthousiast gemaakt met verhalen, krantenberichten en veel foto’s.”

Dat bleek nodig. “Ze zijn van de Antillen en zwemmen in zout, helder, blauw water, waarbij je de bodem ziet met koraalvissen, schildpadden. Als ik ze zeg dat je hier niets ziet en dat er krokodillen zwemmen zijn ze een beetje huiverig. Maar het is toch gelukt ze over te halen.”

En het werd een schot in de roos. “Alle elf zijn razend enthousiast. De planning is volgend jaar met minimaal twee keer zoveel zwemmers te komen.”

Jan Roodzant, de 27-jarige Arubaan, die als tweede overall eindigde, is blij dat hij zich de zwemmarathon heeft laten aanprijzen door Cheng. “Hij heeft me een aantal keren gevraagd ‘ga nou mee, ga een keertje marathonzwemmen. Het is gewoon fantastisch’. En nu is het ervan gekomen. En inderdaad, het was fantastisch jongen”, zegt hij nahijgend bij de finish.

Voor Roodzant werd het samen met zijn jongere broer Hans en zijn oom Hans Sr., met wie hij tijdens de kerstdagen van 2010 de weddenschap sloot om het dit jaar te proberen, een combinatie van zwemmen en vakantie houden.

Chantal van Keeken-Frederic, coordinator swim marathon at the SZB, calls the larger foreign participation “very important”. It is your identity for the outside world, but imposes another kind of pressure on the organization. You have to organize it as perfectly as possible because foreigners participate and it is your showpiece. You want to make sure that it runs smoothly”.

The first notes sounded by the foreigners were positive. “I thought it was a wonderful experience. ... Really pleasant”, says 50 year old Hans Roodzant from The Netherlands, who participated for the first time. “It is really such a tremendous event that it deserves a larger participation. I think that 200, 400 or even a thousand people should start. The swim marathon is so nice, so traditional. It really deserves it”.

Van Keeken-Frederik says that the SZB is working towards a progressively larger foreign participation. “Especially the last two years we have lobbied with the French because we thought ‘they are your neighbors and they participate already in regular contests’. But alas we did not succeed”.

Another attempt was made by the heads of delegation during the Caribbean tournaments Carifta and CISC (Caribbean Islands Swimming Championships). But this approach was not really fruitful. “I think we did not promote it well enough:

not with visual material, not with flyers. The promotional effort was rather weak. We tried it, but not adequately”.

Luckily there are still people like the 46-year old Johnny Cheng and the one year older Niko Kluyver who revealed themselves in Aruba and Curacao as real ambassadors of the 1st of July swim marathon. “I think the swim marathon is best sold when you have someone who can convince you like Johnny and Niko”, Van Keeken-Frederik praises the duo.

This year Cheng and Kluyver managed to come to Suriname with a group of eleven foreigners. It is a prime example of if at first you don’t succeed, try, try, try again. Cheng says: “The last three years I came with Niko, but this year I got people enthusiastic with stories, newspaper clippings and plenty of photographs.”.

That proved to be necessary. “They are from the Antilles and swim in salty, clear, blue water where you can see the bottom with coral fish and turtles. When I tell them you cannot see anything here and that there can be crocodiles in the water they are a bit hesitant. But we succeeded anyway in convincing them”.

But we hit the mark. “All eleven are enthusiast. For next year the planning is to come with at least twice the amount of swimmers”.

Jan Roodzant, the 27-year old Aruban who finished twice overall, is glad that he was

Zo ging de groep naar Jaw-Jaw en werd ook met een gids erop uitgetrokken om te zien wat Suriname nog meer te bieden heeft.

Zijn eerste keer in de Surinamerivier werd een hele ervaring. "Het is heerlijk zwemmen in zoetwater, maar je ziet echt helemaal niets en het is heel ver. ... Heel ver, maar wel heel mooi. Het mooie was dat je die brug als richtpunt had, maar die kwam maar niet dichterbij", zegt hij lachend.

Oom Hans Sr. is ook lovend over de openwater zwemwedstrijd. "Dit is heel geweldig. Een geweldige en leuke ervaring." Wat niet even makkelijk was, was het navigeren. "Dat lijkt eenvoudig, want je ziet heel in de verte de brug. En toch ben ik een paar keer helemaal off-course geraakt, omdat ik de verkeerde kant opging."

Cheng vat zijn functie van 'ambassadeur' heel serieus op. "Ik probeer mijn beste beentje voor te zetten om zoveel mogelijk buitenlanders mee te krijgen naar deze zeer interessante, fantastische én unieke zwemwedstrijd." Verkopen van de zwemmarathon doet hij als geen ander: "Ik leg ze uit dat het een unieke gebeurtenis is in Suriname met veel publiek op of rond 1 juli. Het is iets dat je op zijn minst 'once in your life' gedaan moet hebben." Voor Cheng, in het dagelijks leven cardioloog op Aruba, heeft de zwemmarathon een vaste plek op zijn agenda. Hij heeft al negentien keer meegedaan. "Ik heb een afspraak met Niko dat we elk jaar komen zolang we gezond zijn." Winnen is daarbij niet het hoofddoel. "Dat laat ik over aan de echte toppers en jongelui. Mijn hoofddoel is uitzwemmen, bij de eerste twintig eindigen en lekker fris bij de finish aankomen. En uiteraard wil ik als dokter een goed voorbeeld zijn voor de bevolking en patiënten." Voor Kluyver had deze editie een speciaal tintje. Na lang aandringen, lukte het hem eindelijk zijn 18-jarige zoon Caetano over te halen ook mee te doen. "Ik heb hem steeds gevraagd 'kom een keer met me zwemmen', maar hij was niet geïnteresseerd. Dit jaar zei hij 'weet je pa, deze keer kom ik met je mee.'"

De kick voor Kluyver om elk jaar weer mee te doen vormt het feit dat de zwemmarathon een "mooie activiteit" is. "Goed georganiseerd en het is altijd leuk om naar Suriname te komen." Het aanprijzen van de openwater zwemwedstrijd is in feite koppelverkoop: hij 'verkoop' Suriname terloops als vakantiebestemming. "Het is een stukje Suriname en zwemmen. Kom een paar dagen, ga rond, bezoek plaatsen, zwem en keer dan terug." Caetano vond de marathon zwaarder dan verwacht. "Die brug kwam maar niet dichterbij." Hij was een beetje in een mineurstemming. "Ik ben blij dat ik het gehaald heb, maar had verwacht dat ik van mijn vader zou winnen. Hij is uiteindelijk toch voor me gefinisht." Het verschil tussen vader en zoon was dertien seconden.

Voor Caetano werd ook een hoofdstuk afgesloten; eerst waterpolo en nu de zwemmarathon. "Ik ben een beetje klaar met zwemmen. Ik heb vandaag genoeg gezwommen voor de rest van mijn leven."

Bij de vrouwen heeft de 50-jarige Martina Fagel uit Nederland voor het eerst meegedaan. Haar één jaar jongere zus Petra, die voor de vijfde keer meedeed, had slechts vijf minuten nodig om haar over te halen. En ze is niet ontevreden. "De organisatie was goed en het was geweldig. Suriname is prachtig en in het water is het heerlijk geweest."

Voor Petra, die een aantal jaren in Suriname heeft gewoond, begon het als een uitdaging. "Ik wilde weten of ik het kon. Toen bleek dat ik het kon ... ja, dan wil je nog een keer en nog een keer. Zo 'n impact heeft de zwemmarathon op je."

Met de zwemmarathon van Domburg naar Paramaribo, een afstand van ca 18 kilometer, heeft Suriname er ongetwijfeld een toeristisch product bij.

recommended the marathon by Cheng. "He asked me a couple of times 'well, why don't you come with us and swim the marathon. It is just fantastic'. And now I finally did. And let me tell you, man, it was fantastic", while still panting at the finish.

For Roodzant, together with his younger brother Hans and his uncle Hans Sr. with whom he wagered last Christmas to try it this year, it became a combination of swimming and going on vacation. The group went to Jaw-Jaw and a guide was taken in hand to see what else Suriname had to offer.

His first time in the Suriname River was quite an experience. "It is wonderful to swim in sweet water, but you really cannot see anything and it is very far. ...Very far but very beautiful. The nice thing was that you had the bridge as target, but it did not seem to get any closer", he says laughingly.

Uncle Hans Sr. is also approving of the open water swimming contest. "This is really tremendous. A tremendous and nice experience". The navigation was not as simple as you would think. "It seemed simple because way in the distance you can see the bridge. Still, a couple of times I got completely of course, because I was swimming the wrong way".

Cheng takes his job as 'ambassador' very seriously. "I try to do my utmost to get as many foreigners as possible to this interesting, fantastic and unique swimming contest".

He can sell the swim marathon like no other: "I tell them it is a unique event is Suriname with a large public on or around July 1st. It is something that you should at least have done once in a lifetime".

For Cheng, in everyday life a cardiologist in Aruba, the swim marathon is a fixed feature in his agenda. He participated already nineteen times. "I have an understanding with Niko that we come every year as long as we are healthy". Winning is not the main issue. "I leave that to the real leading figures and the youngsters. My main target is finishing the race, finish within the first twenty and arrive at the finish in good condition. And obviously, as a doctor I want to be a good example for the population and the patients".

For Kluyver this edition had a special touch. After repeatedly insisting that he come, he finally succeeded in convincing his 18-year old son Caetano to participate. "I kept asking him to 'come and swim with me' but he was not interested. This year he said 'you know dad, this time I am coming with you'."

The kick for Kluyver to participate again every year is the fact that the swim marathon is a "beautiful activity". "Nicely organized and it is always nice to come to Suriname". Praising the open water swimming contest is in fact a coupled sale: he 'sells' Suriname casually as a vacation destination. "It is a piece of Suriname and swimming. Come for a few days, get around, visit places, swim and then go back".

For Caetano the marathon was more difficult than expected. "That bridge did not seem to come any closer". He was somewhat depressed. "I am glad I made it, but had expected to win from my father. In the end he finished ahead of me". The difference between father and son was thirteen seconds.

For Caetano a chapter was closed as well; first water polo and now the swim marathon. "I am a little finished with swimming for now. Today I swam enough for the rest of my life".

As for the women, the fifty-year old Martina Fagel from The Netherlands participated for the first time. Her one-year younger sister Petra, who participated for the fifth time, needed only five minutes to overtake her. She is not dissatisfied. "The organization is fine and it was tremendous. Suriname is magnificent and being in the water was lovely".

For Petra, who has been living in Suriname a number of years, it all started as a challenge. "I wanted to know if I could do it. Apparently I could ... yes, and then you want to participate another time and another time. That is the impact the swim marathon has on you".

With the swim marathon from Domburg to Paramaribo over a distance of about 18 kilometers, Suriname has undoubtedly another tourist product. ➤

Salsa en Zouk in de tropen

In 2008 was het Salsa. In 2009: Salsa, Zouk and the Amazon. In 2010 werd het: Salsa, Zouk, the Amazon and Great Food. De meerwaarde die Salsuri, het grootste Latijns Amerikaans festival in Suriname, haar bezoekers biedt, groeit elk jaar. Vanaf 2005 haalt de Salsuri Foundation jaarlijks een selectie van top Latijns Amerikaanse dansers naar Suriname voor een week vol showcases, dansworkshops en tropische dansfeesten. Met buitenlandse latin liefhebbers in gedachten, wordt de Salsuri-week in het laag seizoen (oktober/november) gehouden. Om enthousiastelingen service-op-maat te bieden, worden voor- delige Salsuri-reispakketten samengesteld: vliegtickets, hotelverblijf, full passes voor alle Salsuri activiteiten, een kennis- making met de gevarieerde Surinaamse keuken en eco-trips. Op deze veelzijdige manier hebben honderden festivalbezo- ekers uit Suriname, Nederland, de Antillen, Frans-Guyana en de Verenigde Staten, in de afgelopen jaren deelgenomen aan het Salsuri-festival. Dit jaar wordt er een nieuwe dimensie aan toegevoegd: gezondheid. Uiteraard, de latin-liefhebber beweegt, geniet en drinkt met mate.

U bent van harte welkom in 2011 voor SALSUA, ZOUK, the AMAZONE & GREAT FOOD in a HEALTHY ENVIRONMENT!

Salsa and Zouk in the tropics

In 2008 it was Salsa. In 2009 Salsa, Zouk and the Amazon. Then in 2010 it became Salsa, Zouk, the Amazon and Great food. The added value Salsuri, the greatest Latin American festival in Suriname, gives its visitors, grows each year. Starting in 2005 the Salsuri Foundation has been inviting every year top Latin American dancers to Suriname for a week full of shows, dance workshops and tropical dance parties. To accommodate foreign latin buffs the Salsuri week is held during the low season (October/November). In order to provide enthusiasts with a made-to-measure service, economical Salsuri travel packages are put together : airplane tickets, hotel accomodation, full passes to all Salsuri activities, an introduction to the varied Surinamese cuisine and eco trips. Hundreds of visitors from Suriname, The Netherlands, the Antilles, French Guiana and the United States have participated in this all-round way in the Salsuri festival. This year a new dimension has been added: health. Obviously the latin enthusiast moves, enjoys and drinks with moderation.

You are cordially invited to the 2011 SALSUA, ZOUK, the AMAZONE & GREAT FOOD in a HEALTHY ENVIRONMENT.

www.salsuri.com email: info@salsuri.com - DaniellaTouwnaar

Pleasure To Play

MIRAGE HOTEL & CASINO

Address: Domineestraat 11 | Paramaribo | Suriname

Phone: +597 520576 | Fax: +597 520577

www.pashainternational.com

Ridder van de Pen, Ridder in de Ere Orde van de Gele Ster

Rosita Leefflang

Clark Accord(+)

Clark Accord (Paramaribo, 6 maart 1961) had een vlotte pen. Het liefst schreef hij over onderwerpen die niet door anderen werden opgepakt. Dat vergde nogal wat onderzoek, inspanning en tijd. Maar Accord nam zijn tijd. In Nederland verraste Accord als debutant met zijn roman *De koningin van Paramaribo*. Het werd een bestseller, ook in Duitsland, Spanje, Latijns Amerika en Finland.

In 2007 ontving hij de Bronzen Stier voor Kunst en Cultuur van de Surinaamse gemeenschap in Nederland. Maar het bleef niet bij deze onderscheiding. De Amsterdamse wethouder Carolien Gehrels reikte Accord op maandag 9 mei 2011 het Ereteken van Verdienste uit, een onderscheiding die wordt toegekend aan diegenen die zich gedurende 25 jaar onbetaald op bestuursniveau hebben ingezet voor een Amsterdamse vereniging, instelling of stichting.

Door zijn gehele oeuvre heeft Accord zich onsterfelijk gemaakt; zijn boeken zijn niet alleen opgenomen op de Surinaamse literatuurlijst, maar ook op de wereldliteratuurlijst.

Deze Ridder van de Pen, icoon van het Surinaamse schrijversgilde, overleed op 11 mei 2011 op 50-jarige leeftijd in Nederland, kort nadat hem op zijn ziekbed in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG) in Amsterdam, door de Surinaamse ambassadeur in Nederland, namens de President van Suriname, de versierselen behorende bij zijn benoeming tot Ridder in de Ere-Orde van de Gele Ster waren opgespeld.

Accord was een meester-verteller en wie zijn boeken leest, zal dat direct beamen. In 1999 verscheen zijn debuutroman *De koningin van Paramaribo*, die hem meteen naar de top bracht. Het is het verhaal van Wilhelmina 'Maxi Linder' Rijburg, die als prostituee voor en tijdens de oorlogsjaren zeer in trek was bij de mannen. De rode draad die door het verhaal heen loopt, is haar optreden als sociaal werkster. Met het geld dat zij met het oudste beroep van de wereld verdiende, zorgde zij ervoor dat veel jongeren wier ouders hun opleiding niet konden betalen, toch naar school konden. En toch stierf Maxi als een eenzame vrouw, slechts in

aanwezigheid van haar tientallen honden die haar gezin uitmaakten. Maar wie goed leest, ziet alle details van de geschiedenis van Suriname in die dagen. Accord heeft dan ook jaren onderzoek gedaan naar Maxi en haar omgeving, het Suriname waarin ze opgroeide en werkte en de gebeurtenissen rond de tijd. De auteur wist feiten neer te zetten, zoals die niet te vinden zijn in de huidige geschiedenisboeken. Het succes van deze uitgave bleef niet uit, want 30 uitgaven verder zijn er al meer dan 120.000 exemplaren in verschillende talen over de toonbank gegaan. Een monoloog en een theatervoorstelling waren er al uit voortgesproten, de plannen voor de verfilming waren vergevorderd. Eens zei Accord liefkozend 'ik heb het verhaal niet uitgezocht, de koningin heeft hij uitgezocht om haar verhaal te schrijven'.

Zes jaar later verscheen eindelijk zijn tweede roman. Tussen Apoera en Oreala beschrijft hij op niets verhullende wijze een liefdesverhaal in de regenwouden van Suriname. En wie met Accord over dit boek sprak, hoorde altijd gepassioneerde verhalen over de tijden die hij doorbracht in Apoera en Oreala. Het boek biedt een nieuwe kijk op het leven van de Inheemsen en Accord weet pijn en emoties effectief te verwoorden. Het is een liefdesverhaal tussen Sathobang en Kolasji, wiens relatie door druk van vreemde invloeden zwaar op de proef wordt gesteld.

Lezers reageerden altijd verschillend op de boeken van Accord, maar toen Bingo in 2007 uitkwam, waren de reacties nogal heftig. Voordat hij in de pen klom om te schrijven over de gokverslaving onder Surinamers, liet hij zich eerst opnemen in dit circuit, zodat hij uit de eerste hand de wederwaardigheden van een gokjunkie kon neerzetten.

Accord liet zich graag inspireren door de werkelijkheid. In 2003 ging hij samen met journalist Nina Jurna aan de slag en publiceerden ze *Met eigen ogen* in opdracht van het Koninklijke Instituut van de Tropen. In het boek geven zij een hedendaagse kijk op de Surinaamse slavernij en stof tot nadenken.

Clark Accord (Paramaribo, March 6, 1961) had a facile pen. He preferably wrote about subjects untouched by others. That required a lot of research, effort and time. But Accord took his time. As a novice writer Accord surprised The Netherlands with his novel *De koningin van Paramaribo* (The queen of Paramaribo). It became a bestseller, in Germany, Spain, Latin America and Finland as well. In 2007 he received the Bronze Bull for Art and Culture from the Surinamese community in The Netherlands. But that was not the only honor bestowed upon him. The Amsterdam alderman Carolien Gehrels presented to Accord on May 9th, 2011 the medal of Merit, a decoration awarded to those who dedicated themselves free of charge for 25 years at the executive committee level to an Amsterdam association, organization or foundation. His complete works made Accord immortal; not only are his books incorporated in the Surinamese literature list but they are on the world literature list as well.

This knight of the pen, icon of the Surinamese writers guild, passed away on May 11th, 2011 in The Netherlands at the age of fifty on his sickbed at the *Onze Lieve Vrouwe Gasthuis* in Amsterdam, shortly after the Surinamese ambassador in The Netherlands, in the name of the President of Suriname, pinned on him the decorations belonging to his knighthood in the Honorary Order of the Yellow Star.

Accord was a master-storyteller and those reading his books will fully endorse this. In 1999 with the publishing of his debut novel *The Queen of Paramaribo* he broke into the big time. It is the story of Wilhelmina 'Maxi Linder' Rijburg, a prostitute very much sought after by men during the war. The leitmotiv of the story is her social attitude. With the money earned from the world's oldest profession, she saw to it that many youngsters whose parents were unable to pay for their tuition, were able to attend school anyway. Still, Maxi died a lonely woman, only in the presence of her dozens of dogs who were part of the family.

But for those reading carefully, all the salient details of the history of Suriname in those days appear. It took Accord years of research into Maxi and her environment, the Suriname she grew up in and worked and the events of the time. The author was able to record facts not found in the present history books. Success was not long in coming, because after 30 reprints more than 120,000 copies have been sold in different languages. A monologue and a theater presentation resulted from it and the plans for filming the story were far advanced. Accord once said soothingly 'I have not chosen the story, he chose the queen to tell her story'.

Knight of the pen, Knight in the Honorary Order of the Yellow Star

De boeken van Accord zijn inmiddels opgenomen in de Surinaamse literatuurlijst, waarbij literatuur wordt omschreven als een verzameling teksten die door de smaakmakende gemeenschap als waardevol wordt beschouwd en volgens die gemeenschap bijzondere kenmerken heeft. Het blijft natuurlijk de vraag wie die "smaakmakende gemeenschap" precies is - veelal is dit een diffuus geheel van personen die samen het literaire veld uitmaken. Het betreft dus literatuurwetenschappers, recensenten, critici, schrijvers, opiniemakers, uitgevers, journalisten, mediafiguren, studenten, samenstellers van schoolboeken, leden van literaire jury's, enzovoort. Dit literaire veld is uiteraard steeds in beweging (het verandert voortdurend) en is onderling verdeeld. Zo verandert gaandeweg de literaire canon die door de werkzaamheden van het veld tot stand komt.

Een ieder zal het ermee eens zijn dat de boeken van deze auteur aan de eisen voldoen. Leerlingen van mulo- en middelbare scholen mogen in de komende jaren ook kiezen uit boeken van de hand van Accord. Het zijn spannende boeken. Naast onderzoek en een stukje geschiedenis, staat Accord misschien het meest nog bekend om zijn pittige seksscènes die niets aan de verbeelding overlaten. Een gevierd auteur, die het meest bekendheid zal blijven genieten door zijn Koningin van Paramaribo. Dat zou nog wel eens kunnen veranderen. Voor zijn dood geloofde Accord namelijk dat zijn nieuwste boek – dat dit jaar nog moest uitkomen – het succes van de koningin wel eens zou kunnen overtreffen. Plantage D'Amour zal feiten prijsgeven over het leven op de plantages, zoals nog nooit werd gepubliceerd. Dat oordeel zal nu dus op zich moeten laten wachten. Het is aan zijn zus om zich in zijn harnas te hijsen en het boek af te maken in de stijl die wij van hem kennen. Voorwaar geen gemakkelijke taak, want Ridder Accord streed altijd met open(hartig) vizier. ➤

Six years later his second novel was finally published. In *Between Apoera and Oreala* he describes in a revealing manner a love story in the rain forests of Suriname. And whoever talked to Accord about this book always heard passionate stories about the times he spent in Apoera and Oreala. The book offers a new insight in the lives of the Amerindians and Accord is able to effectively put into words pain and emotions. It is a love story between Sathobang and Kolasji, whose relationship is sorely put to the test by the pressure of foreign influences.

Readers always react differently to the books of Accord, but when *Bingo* was published in 2007, reactions were rather fierce. Before he started writing about the gambling among Surinamers, he let himself be assimilated in the circuit, so he was able to render first hand the vicissitudes of a gambling addict.

Accord liked to let himself be inspired by reality. In 2003 he set out to work with journalist Nina Jurna and they published *Met Eigen Ogen* (With our own eyes) commissioned by the Royal Institute of the Tropics. In the book they provide a contemporary look at the Surinamese slavery and food for thought.

In the meantime Accords' books have been incorporated into the Surinamese literature list, whereby literature is described as a collection of writings considered by the trendsetting community as valuable and according to this community possesses special characteristics. The question remains of course who the 'trendsetting community' is – it is mostly a diffuse entity of persons that constitute the literary field. These are literature scientists, reviewers, critics, writers, opinion makers, publishers, journalists, media figures, students, compilers of student books, members of literary jury's, etc. This literary field is obviously constantly in motion (it is continuously altered) and is constantly divided among themselves. So the literary standard, brought about by the activities of the field, constantly changes along the way.

Everybody will agree that the books of this author satisfy the requirements. Students from the primary and secondary schools will in the coming years be able to select books written by Accord. They are engrossing books. Next to research and a little bit of history, Accord is probably best known for his spicy sex scenes that leave nothing to the imagination. A celebrated author who will continue to be best-known for his *Queen of Paramaribo*. Although this could very well change. Before his death Accord believed that his newest book – that was to be published this year – might possibly overtake the success of the *Queen*. *Plantation D'Amour* will divulge facts about life on the plantations that were never published before. Judgment on this will have to wait now. It is up to his sister now to don the harness and finish the book in the style we are accustomed to from him. Indeed not an easy task because knight Accord always fought open(hearted)ly. ➤

RUNNING
Who Faster

BEST NEW SHOE
SPRING 2011

EDITOR'S CHOICE
SPRING 2011
Endurance

Womens

Usain Bolt

Mens

Maretraite Mall Unit B15 Tel: 554088
TBL Shopping Arcade Unit 11-12 Tel: 494516
Kwattaweg 578 Tel: 08345008

The PUMA Store
Zwartenhoovenbrugstraat 32 Tel: 477633

24 UUR PER DAG
UW GELD BESCHIKBAAR
VIA DE HAKRINBANK N.V.

De Hakrinbank zorgt ervoor dat u 24 uur per dag kan beschikken over Surinaamse dollars. U kunt ook bij alle Hakrinbank geldautomaten geld opnemen met uw bankpas voorzien van een MasterCard, Maestro of Cirrus logo.

clientservice@hakrinbank.com | www.HAKRINBANK.com

Hakrinbank Hoofdkantoor | R.O. Box 1813
Dr. Sophie Redmondstraat 11-13, Paramaribo, Suriname | ☎ (597) 477723 | 📠 (597) 479073

Bigi Jari

Henk Hendriks (1946) is freelance journalist in Suriname. Deed hier in 1969 gedurende een half jaar onderzoek voor zijn studie sociologie. Bekleedde in de jaren '70 en '80 beleidsfuncties in het kader van de vestiging van Surinamers in Nederland. Werkte van 1987 tot 2008 als Suriname specialist voor Radio Nederland Wereldroep.

Henk Hendriks (1946) is freelance journalist in Suriname. Did a half year of research in 1969 for his sociology study. Held in the seventies and eighties management functions within the scope of Surinamers settling in the Netherlands. Worked for Radio Netherlands World service (RNW) from 1987 to 2008 as the Suriname specialist.

Al om half 6 zit Opa bij de radio. Na de geestelijke liederen komt het persoverzicht. Hij zucht. Dan om 6 uur veert hij op. "Heer, ik geloof in U, ik aanbid U, ik verheerlijk U". Eindelijk zijn verjaardagtekst! "De kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen uit Almere, Amsterdam en Eindhoven feliciteren onze dierbare grootvader met zijn 75e verjaardag". Groot Bazuin! Opa kijkt tevreden om zich heen. Oma heeft ondanks dit vroege uur ook de kinderen in Suriname opgetrommeld. Ze doen hun best om er feestelijk uit te zien. Straks moeten ze naar het werk. Konden die felicitaties uit Nederland niet wat later worden overgebracht? Ze hadden toch rekening kunnen houden met het tijdsverschil. In Holland hebben ze nu al koffiepauze. Logisch dat Suriname naar een 24/7 economie gaat. Er is geen ontkomen meer aan. We maken deel uit van een globaliserende wereld en de diaspora zorgt er wel voor dat we altijd wakker blijven. Vannacht belt zeker ook nog onze neef uit Californië...

Het lidmaatschap van de grote wereld brengt nieuwe vergezichten, nieuwe mogelijkheden, maar natuurlijk ook nieuwe risico's.

Leven wij op te grote voet? Geven wij teveel uit? Opa en Oma vinden van niet. Eens in de zoveel tijd bigi jari. Dan heb je het wel gehad. Tja de kinderen uit Nederland komen hier af en toe op vakantie en daar wordt de Surinaamse economie alleen maar sterker van. Nee, echt bergafwaarts zal het nooit gaan in Suriname. Zelfs Opa heeft allang in de gaten dat als er één land profiteert van de euro- en de dollarcrisis, dan is dat Suriname wel. Want hoe groter de onzekerheid, hoe duurder het goud. Suriname zal dan ook nooit een junkstatus krijgen!

Dit soort overpeinzingen geeft op veel vol-doening, het maakt 'm soms een beetje zweverig. Eindelijk gerechtigheid na zoveel eeuwen onderdrukking. Economische ontredde-ning in de wereld en Suriname een pa-radijs op aarde. Wat wil je nog meer. En je hoeft er niet eens veel voor te doen. Dan is het geheim van de ware rijkdom: stilzitten en wachten tot de wereld om je heen zich gek maakt.

Opa en Oma zullen zich dan ook nooit opwin-den over de moderne tijd en de jeugd. Laat alle bloemen bloeien. Als met de globalisering

ook de angst voor de duivel wordt geïmpor-teerd, dan is het hek van de dam. We impor-teren al genoeg. Opa en Oma hebben hun eigen leven, hun liefde voor elkaar en - ook heel belangrijk - ze hebben Suriname.

's Middags, voordat de gasten komen, maakt Opa nog even een wandelingetje over de Prinsessestraat. Doet hij elke dag. Midden op straat stopt een auto. "Ze moeten nu echt wat gaan doen aan die kuilen in de weg", denkt hij nog. Dan gaat het portierraampje omlaag en iemand zegt: "Happy Birthday Opa". Opa hapt naar adem. Hij moet zich vasthouden aan het hek. Maar nog voordat hij de onzichtbare inzittenden kan zien is het raampje alweer dicht en de auto verdwenen. Hij zwaait zichtbaar tevreden met zijn wan-delstok.

Zo is het. De wereld mag dan bevend wacht-en op de cijfers van Moody's, Fitch, Standard & Poor's. Wij hebben geen kredietbeoorde-laars nodig. Wij doen dat zelf. Opa is wat dat betreft de beste.

At five-thirty gramps is already sit-ting by the radio. After the sacred songs comes the newspaper review. He sighs. Then at six 'o clock he jumps to his feet. "Lord, I believe in Tee, I worship Thee, I praise Thee". Finally his birthday text! The children, grandchildren and great-grandchildren from Almere, Amsterdam and Eindhoven congratulate our dear grandfa-ther with his 75th birthday". Great trumpet blowing! Gramps looks around satisfied. In spite of the early hour granny has drummed up the children in Suriname. They do their utmost to look festive. Later on they have to go to work. Could the congratulations not have been conveyed at a later hour? They could have taken into account the early hour. In The Netherlands they have a coffee break right now. It is logical that Suriname is going towards a 24/7 economy. There is no escaping it. We are part of a globalizing world and the Diaspora will see to it that we always stay awake. Tonight our nephew in California will probably call as well...

Membership in the global world brings new prospects, new possibilities, but naturally new risks as well. Are we living beyond our means? Do we spend too much? Gramps and

granny think not. Every so often a big year. That would just do it. Yeah, the children from The Netherlands come on vacation now and then and that makes the Surinamese econo-my only stronger. No, it will never really go downhill in Suriname. Even Gramps has long realized that if there is one country that prof-its from the euro and dollar crisis, it must be Suriname. Because the greater the insecurity the more expensive the gold. Suriname will consequently never get a junk bond status.

These types of pondering makes him kind of dizzy sometimes. Finally justice after so many centuries of oppression. Economic up-heaval in the world and Suriname a paradise on earth. What more do you want. And you do not have to do much for it. That is the secret of true wealth : sit tight and wait until the world around you goes crazy. Gramps and granny will never get excited about the mod-ern times and youth. Let all flowers bloom. If with globalization the fear of the devil is imported as well then things will be getting out of hand. We already import more than enough. Gramps and granny have their own life, their love for each other - and very im-portant - they have Suriname.

In the afternoon, before the guests arrive, gramps takes a walk on the Prinsessestraat Street. He does it every day. A car stops in the middle of the street. "They really have to do something about these potholes", he thinks. Then the window is rolled down and somebody says: "Happy birthday grandpa". Gramps has to catch his breath. He has to hold on to the fence. But before he can see the invisible passengers the window has already been turned up and the car has dis-appeared. Noticeably happy he swings his walking cane.

And that is how it is. The world can tremble while waiting for the figures from Moody's, Fitch, Standard & Poor's. We do not need any credit rating agencies. We do that ourselves. And as far as that is concerned Gramps is the best.

To access functions (control bar / VOD / languages)

INDIVIDUAL SCREEN

TO SELECT
A MOVIE

TO SELECT
A TV SHOW

TO SELECT
MUSIC

TO SELECT
A GAME

KEYS

De Deutsch
De-s Deutsch subs
En English
En-s English subs
Fr Français
Fr-s Français subs
It Italiano
It-s Italiano subs
Po Portuguese
Po-s Portuguese subs

Es Español
Es-s Español subs
Nl Nederlands
Nl-s Nederlands subs
Arعربية
Ar-sعربية
ChChinese
Ch-sChinese subs
Hiहिन्दी
Hi-sहिन्दी

日本語 Japanese
日本語-s Japanese subs
한국말 Korean
한국말-s Korean subs
தமிழ் Tamil
தமிழ்-s Tamil subs
русский Russian
русский-s Russian subs

L'Espace cabins: the film starts as soon as you've made your selection. Use the "menu" key on the handset to display the control bar.

Sky Emporium

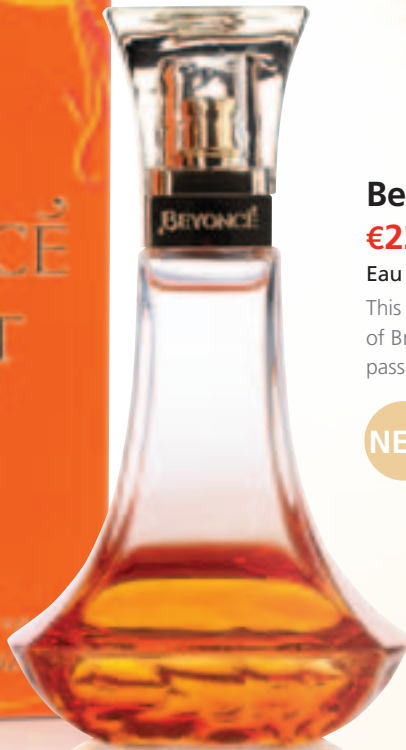
shopping

Boordverkoop uitsluitend op vluchten van en naar Amsterdam

Inflight sales only available on flights to and from Amsterdam

ladies' fragrances

Beyoncé Heat Rush

€22.00

Eau de Toilette 30ml

This scent is inspired by the exotic soul of Brazil, with notes of blood orange, passion fruit and mango flower.

NEW

Jennifer Lopez Love & Glamour

€20.00

Eau de Parfum 50ml

A show-stopping scent that makes you feel beautiful and confident, just like a star. The bottle is inspired by Jennifer's confident and voluptuous physique, and is bejewelled with a gem-like cap. Surging with sparkling, juicy top notes (Italian mandarin), Love and Glamour lingers with a sexy bouquet of floral mid notes (orchid, water lily) before wrapping you up in a smouldering musky dry down. Shimmering, alluring, sensual.

NEW

SWAROVSKI

Swarovski Aura

€56.00

Eau de Parfum 50ml

Crystal transforms into a luminescent perfume. A glowing floral fruity fragrance, for a vibrant aura that glows with the energy of light.

NEW

VIKTOR & ROLF

Viktor & Rolf Flowerbomb

€47.00

Eau de Toilette 50ml

The first fragrance from Viktor & Rolf. A unique perfume that explodes into a bouquet of flowers.

NEW

EAU DE TOILETTE
VAPORISATEUR
NATURAL SPRAY
e 50 ml 1.7 FL. OZ.

his and hers

paco rabanne

1 Million Paco Rabanne €35.00

Eau de toilette 50ml

Paco Rabanne renews with humour the myth of the seducer and embodies it in his new Eau de Toilette: 1 MILLION. The fragrance is fresh and sparkling with a note of grapefruit, mint and blood orange, found on a heart of rose absolute and cinnamon. A striking contrast, mixing sophisticated sensuality and asserted virility.

NEW

Lady Million Paco Rabanne €44.00

Eau de Parfum 50ml

The new fragrance for women by Paco Rabanne: fresh, floral and woody. Lady Million embodies THE woman: the one every woman dreams of being, the one every man would love to seduce. Excessive and brilliant. Even the best is not good enough for her.

Calvin Klein

Calvin Klein Mens' Coffret €30.00

5 x 10ml

Calvin Klein Deluxe Travel Collection Mens' Miniature Coffret. This best-selling collection consists of: Obsession for Men, Eternity for Men, ck Free for Men, Euphoria Men, ck one.

NEW

Calvin Klein Ladies' Coffret €30.00

4 x 5ml, 1 x 4ml

Perfect for women on the go, this set comprises: Euphoria (4ml); Eternity (5ml); Eternity Moment (5ml); ck one (5ml) and Obsession (5ml).

gents' fragrances

BOSS

Boss Orange Man €34.00

Eau de Toilette 60ml

Open minds. Free souls. The BOSS Orange Man scent is an energising blend of crispy apple, warm vanilla and exotic wood – the feel-good scent for the happy, sociable and relaxed BOSS Orange Man.

NEW

VERSACE

Versace Pour Homme €29.00

Eau de Toilette 30ml

Confident, dynamic, distinctive, the new fragrance from Versace has been created from Mediterranean origins. Dynamic and entrepreneurial, the Versace Pour Homme man communicates his forceful and passionate character through a decidedly masculine fragrance.

NEW

**Emporio Armani
Diamonds For Men Duo
€40.00**

Eau de Toilette 2 x 30ml

Cedar wood as a symbol of masculinity, twisted with an unexpected accord of cocoa. A streamlined, powerful, faceted bottle. Elegant, youthful; the perfect fragrance for a promising socialite.

EMPORIO ARMANI

cosmetics

Elizabeth Arden Eight Hour Essentials Trio Pack €27.00

Eight Hour Skin Cream Protectant, Eight Hour Cream Lip Protectant Stick SPF15 and Eight Hour Cream Intensive Moisturising Hand Treatment are skincare classics that soothe, restore, calm and renew. Famed for their incredible restorative abilities, they are the preferred travel partners of models, make-up artists and women all over the world. Lucky 8. Lucky you. Lucky Skin!

Elizabeth Arden

Elizabeth Arden Bronze in Bloom

NEW

€32.00

Step into a season blooming with fun, flirty, sophisticated shades. Warm up your face with Pure Finish Mineral Bronzing Powder, blush your cheeks with Color Intrigue Cheekcolor, and kiss your lips with the sunlit gleam of High Shine Lip Gloss. Bronzing has never looked so fresh.

CLINIQUE

Clinique Full Potential Lip Duos €24.00

5 Pack

Ten gorgeous, lip-magnifying shades in triple-action plumping gloss, instantly and gently create a fuller, lusher look. Builds a moisture cushion too.

NEW

benefit

SAN FRANCISCO

NEW

Benefit Primpcess €20.00

Primpcess is a jewellery box for your eyes. Open it up and see what's inside. Concealing, contouring, brushes galore... Lining, brightening, sexy lashes and more! Complete with step-by-step primping lesson so glamourising is a snap. For every gal on your list, this is the gift to buy and wrap! Kit contains: Boi-ing 02 concealer, creaseless cream shadow/liner: r.s.v.p., 3 powder shadows: for contouring, for accenting, for lining, BADgal mini mascara, Eye Bright instant eye brightener, brushes galore and a lesson.

L'ORÉAL®

NEW

L'Oréal Youth Code Set €20.00

2 x 50ml

A breakthrough derived from gene science and 10 years of research into rejuvenation and anti-wrinkle care. Wrinkles, tired-looking, dull complexion. Help re-establish your skin's natural 'youth code'* with this new 3-patented Pro-Gen™ technology. Your skin behaves more youthfully: it looks smoother, more luminous and rested.

*In vitro test Day cream 50ml + Night 50ml.

L'Oreal Volume Million Lashes Mascara Duo €19.00

2 x 9ml **with free Khôl pencil**

Volume Million Lashes redefines volume mascara: extra lash-by-lash volume for voluptuously thick, gorgeously intensified lashes. A unique combination of the Millionizer Brush, with a multitude of bristles that thickens each lash one by one, and the Excess Wiper, that wipes every bristle free of clumps. Lashes look maxed up, multiplied out and three times thicker. The set contains a free Khôl pencil and is a travel retail exclusive pack.

FREE
GIFT

Aviator Ladies' Interchangeable-strap Watch €85.00

Round stainless steel case with white crystal set bezel. White MOP dial with crystal hour indices and calendar. The watch is complete with five easy-changeable silicon straps in five different colours. Water resistant to 5ATM.

NEW

Aviator Gents' World Time Pilot Watch €85.00

Solid stainless steel case. Black dial with luminous hands and calendar. Rotating world-time inner bezel. Integrated black leather strap. Water resistant to 10ATM.

NEW

Breo Venture Analogue Watch Available in Pink or Purple €15.00

A reinvention of one of breo's most popular trademark models, the Venture is an analogue watch of simplicity and minimalist beauty that now takes the legendary 'Roam' and spins it in a whole new direction. Breo Venture is also made with a material called Tourmaline, a naturally occurring mineral widely used as a semiprecious gemstone, responsible for many beneficial health effects including: increased concentration, natural detoxification of the body, improved sleep, relaxation and meditation, plus improved vitality and mood. No mess, no fuss, just telling the time like it should be. Designed to the highest engineering standards and as comfortable on the wrist as you would come to expect from a breo watch. Water resistant to 3ATM and comes complete with a 12-month guarantee.

NEW

watches

SEKONDA

Sekonda Gents' Rose Gold Chronograph Watch €75.00

Sekonda gents' rose gold chronograph watch with silver-white sunray dial. One-second chronograph and water resistant to 50 metres. This watch is complemented with a brown padded leather strap. A classic watch with a trendy, modern twist. Guaranteed for 2 years.

Sekonda Ladies' Quartz Analogue Two-tone Watch €55.00

A beautiful, two-tone, Sekonda ladies' quartz analogue stone-set watch. White mother-of-pearl dial set with clear stones. Date feature, two-tone stainless steel bracelet and water resistant to 50 metres.

**FREE
GIFT**

SEKSY®
wrist wear by
SEKONDA

Seksy Hidden Hearts Wrist Wear by Sekonda €75.00

with free matching pendant

SEKSY Wrist Wear by Sekonda ladies' fashion watch. Black mother-of-pearl dial made with Swarovski crystal. This watch features a self-adjusting bracelet which can be easily shortened by simply removing one or more of the ladder clasps. Water resistant to 30 metres (splash proof). Guaranteed for 2 years. This watch is offered with a free matching pendant and with Swarovski crystal.

NEW

pierre cardin

Pierre Cardin Pearl Bracelet & Necklace Set €30.00

with free earrings

Pierre Cardin Necklace & Bracelet Set featuring rhodium-plated balls complete with a free pair of stud earrings. All hypo-allergenic and presented in a gift box. 1-year international warranty.

NEW

Pierre Cardin Triple Bangle Set €26.00

A set of 3 stunning bangles in 18ct gold, rose gold and rhodium plate. Each bangle is studded with cubic zirconia stones and has a pop open attachment for an easy fit. Nickel-free, gift-boxed and guaranteed for 1 year.

Carlo Giolliere Three-Tone Spike Necklace €29.00

A stunning necklace featuring different length bars in 18ct gold, rose gold and rhodium plate. Nickel-free, gift-boxed and guaranteed for 1 year.

CARLO
GIOIELLIERE

Pearl & Amethyst Necklace & Bracelet Set €20.00

This delightful cultured freshwater pearl and amethyst necklace/bracelet set has been hand knotted and strung on to magnetic clasps. This set would make an ideal gift for a loved one or just to treat yourself and enjoy.

NEW

gifts

NEW

Swarovski Pen Pearl White €20.00

A gorgeous pen in pearl white. Filled with sparkling crystals and bearing the Swarovski logo. A must-have for one who writes with a flair!

SWAROVSKI

Lego Private Jet €18.00

Get ready for take-off! The pilot of this small fast jet is ready to take his passenger to exciting new destinations around the world. Grab your luggage, fasten your seat belt and get ready for the adventure!

NEW

Disney

Disney Fairies Fragrance Set €12.00

4 x Eau de Toilette

Give them not one Magical Fairies fragrance, but four. This set contains a selection of roll-on perfumes.

NEW

Surinam A340 - 300 Aircraft €14.00

Surinam 737 - 300 Aircraft €12.50

Air Surinam model aircraft in scale 1:200. Subject to availability.

Sniffy Basset Hound €12.00

Look who's making eyes at you! Sniffy Basset Hound is a new addition to the Peepers collection and this wide-eyed cuddly hound is the perfect gift for everyone.

TELESUR

Keeping us in touch

Available onboard - TELESUR Simcard €10.00

snacks

Maltesers
Bag **€3.60**

M&M's
Peanuts
Bag **€3.60**

Pringles **€1.80**
Original or Sour Cream & Onion

Duyvis Dry
Roasted
Peanuts **€4.20**

Kinder
Bueno
€1.50

duty free

Johnnie Walker
Blue Label
70cl **€115.00**

Johnnie
Walker
Red Label
100cl **€22.00**

Johnnie
Walker
Black Label
100cl **€27.00**

Marlboro Red
200 carton **€33.00**
400 carton **€45.00**

Marlboro Gold
200 carton **€33.00**
400 carton **€45.00**

CUSTOMER SERVICE

All products are subject to availability. Prices are correct at time of press. All products shown are not to scale. Returned goods or enquiries in this range should be addressed to customer services at:

alpha Alpha In-flight Retail Customer Services. Building 319, World Freight Terminal. Manchester Airport M90 5EX

HOW DO I PAY?

We accept Euros, Visa Credit cards and Euro MasterCard.

Air Surinam onboard shopping is produced for Alpha In-flight Retail by Picot Limited, Aylesbury, Buckinghamshire HP20 1RE

**WINNER'S
DESTINATION**

Biogene geneesmiddelen in het regenwoud van Suriname

Desi Truideman

Al decennialang bestudeert het Nationaal Herbarium van de Anton de Kom Universiteit in samenwerking met internationale instituten de flora van Suriname. Daarbij wordt ook onderzoek gedaan naar de precieze geneeskrachtige werking van planten die in het Surinaamse regenwoud voorkomen. Het besef groeit dat deze geneeskrachtige planten een waardevolle aanvulling kunnen zijn op de westerse geneeskunde. En de belangstelling van de medisch wetenschappelijke wereld neemt toe.

In zijn Dies Natalis toespraak op 1 november 2010 maakte drs. Allan Li Fo Sjoie, toen waarnemend voorzitter van het bestuur van de Anton de Kom Universiteit, gewag van het feit dat het wetenschappelijk onderzoek naar de geneeskrachtige werking van medicinale planten in Suriname meerdere publicaties heeft opgeleverd in internationale wetenschappelijke journaals.

Vaststaat dat het Surinaamse oerwoud een schatkamer is van geneeskrachtige planten. Er is daarom ook een groeiende interesse uit de commerciële hoek.

Behalve de Surinaamse universiteit, doen ook wetenschappers uit Nederland en verschillende internationale bedrijven onderzoek naar de werking van geneeskrachtige planten in Suriname. Enkele van deze instellingen zijn het Amazon Conservation Team en het grote Noord-Amerikaanse farmaceutische bedrijf Bristol-Meyers-Squibb.

Suriname heeft een lange en rijke traditie in het gebruik van geneeskrachtige planten en kruiden voor het genezen van een breed scala aan ziekten en aandoeningen. De Marrons en Inheemsens hebben voor wat dit betreft een geschiedenis die jaren teruggaat. Hun kennis in het gebruik en toepassing van geneeskrachtige planten is wereldbekend. De etnobotanicus Tine van Andel van het Nationaal Herbarium van Utrecht, stelde enkele jaren geleden vast dat er ongeveer 245 soorten medicinale planten uit Suriname worden verhandeld, die jaarlijks een marktwaarde van ongeveer 1 miljoen U.S. dollars vertegenwoordigen. Dit is ongeveer één derde van het totaal aantal van ruim 700 dat volgens lokale kenners in het bos voorkomt.

Bij het onderzoek naar de werking van geneeskrachtige planten wordt samengewerkt met bomenkenners en medicijnmannen onder Marrons, Inheemsens, Hindostanen en Javanen. Ze hebben allemaal hun eigen planten, medicijnen en specialisme. Volgens onderzoekers zijn vooral de Marrons meester in het mixen van kruiden voor het genezen van de meest gecompliceerde botbreuken en gewrichtsaandoeningen.

Guyana schild

De Verenigde Naties heeft 2011 uitgeroepen tot het jaar van de bossen. "Bossen: de natuur tot uw dienst" was ook het thema van Wereldmilieudag op 5 juni 2011. Dit thema benadrukt de enorme waarde van ecosystemen voor de wereld. Het tropische regenwoud van Suriname is een van de meest ongerepte ter wereld. Suriname is een onderdeel van het Guyana Schild. Dit schild omvat Frans Guyana, Suriname, Guyana en delen van Venezuela, Columbia en Brazilië. Het Guyana schild is het grootste gebied van ongerepte tropisch regenwoud in de wereld. Guyana betekent "Land van vele wateren", omdat er zo veel rivieren in voorkomen.

Biogenic medicines from Suriname's rain forest

For decades the National Herbarium of the Anton de Kom University, in cooperation with international institutions, has been studying the flora of Suriname. Thereby, research is made to the precise medicinal effects of plants occurring in the Surinamese rain forest. There is a growing awareness that these medicinal plants could be a valuable addition to the Western medical science. As a result the interest of the medical scientific world has been increasing as of late.

In his foundation day speech on November 1st 2010, Allan Li Fo Sjoie M Sc., the then ad interim president of the board of governors of the Anton de Kom University, made reference to the fact that scientific research towards the medicinal effects of plants in Suriname has resulted in various publications in international scientific journals. It has been firmly established that the Surinamese rain forest is a treasure trove of medicinal plants. Growing interest has been shown by the commercial quarter as a result.

Apart from the Surinamese university, scientist from The Netherlands and various international concerns are researching the effects of medicinal plants in Suriname. Some of these institutions are the Amazon Conservation Team and the large North-American pharmaceutical company Bristol-Meyers-Squibb.

Suriname has a long and rich tradition in the usage of medicinal plants and herbs for curing a wide range of sicknesses and disorders. In this respect the Maroons and Amerindians have a history going back ages. Their knowledge in the usage and application of medicinal plants is world renowned. Ethnobotanist Tine van Adel from the National Herbarium of Utrecht (The Netherlands) stated a few years back, that approximately 245 species of medicinal plants from Suriname are traded in each year, representing a market value of approximately 1 million US dollars.

This is about a third of the more than 700 species occurring in the forest according to local experts. The research into the effects of medicinal plants is done in conjunction with tree experts and medicine men among Maroons, Amerindians, Hindustani and Javanese. They all have their own plants, medicines and specialties. According to researchers the Maroons especially are masters in the mixing of herbs for healing the most complicated fractures and joint disorders.

Guyana shield

The United Nations has declared 2011 the year of the forests. "Forests: nature at your service" was the theme of World Environment Day on June 5th 2011. This theme emphasizes the enormous value of ecosystems to the world. Suriname's tropical rain forest is one of the most virgin forests in the world. Suriname is part of the Guyana Shield. This shield is composed of French Guyana, Suriname, Guyana and parts of Venezuela, Columbia and Brazil. The Guyana Shield is the greatest territory of virgin forest in the world.

Guyana means "Land of many rivers", because so many rivers cross the land.

Suriname heeft een enorm potentieel voor natuurtoerisme en was één van de eersten die stappen heeft ondernomen om dit in de praktijk te benutten, onder andere door het vestigen van het Centraal Suriname Natuurreservaat (CSNR). Terwijl de meeste regenwouden in de wereld aan het verdwijnen zijn heeft Suriname een groot deel van haar magdelijk Amazone oerwoud in één van de grootste natuurreservaten ter wereld ondergebracht.

Volgens wetenschappers is de natuur ook de bron van de meeste moderne, reguliere geneesmiddelen. Denk aan morfine (uit papaver) en aan aspirine (uit wilgenbast). In één plant zitten duizenden stoffen. Slechts een klein deel van de geneeskrachtige planten is onderzocht op hun medicinale effect, dat sterk afhankelijk is van de gebruikte hoeveelheid. Een beetje meer en de stof werkt als gif. Wat Indianen vroeger op hun pijlpunten smeerden, gebruiken anesthesisten nu in een aangepaste hoeveelheid.

Onderzoek naar de werking van geneeskrachtige planten in Suriname is een van de activiteiten die krachtig ter hand wordt genomen. Er zijn al verschillende ondernemers die geneesmiddelen op de markt brengen die vervaardigd zijn uit medicinale planten uit het Surinaamse oerwoud. In de loop der jaren zijn er ook verschillende boeken verschenen waarin de werking van geneeskrachtige planten in Suriname wordt beschreven. Een van de bekendste werken op dit stuk is "Medicinale planten van Suriname" van de hand van de Surinaamse auteur Heinrich Heyde. Het Surinaamse oerwoud herbergt een schat aan medicinale kruiden, maar volgens Tine van Andel brachten door de eeuwen heen Afrikaanse slaven en Aziatische contractarbeiders ook nog tal van nuttige planten met zich mee. Indianen, Creolen, Marrons, Hindoestanen, Javanen, iedere bevolkingsgroep heeft haar eigen rituelen en ideeën over ziekte en gezondheid. Toch vindt er ook veel kennisuitwisseling plaats. Zo komen Indiaanse gebruiksplanten terecht in Creoolse kruidenbaden voor de ingi winti (indianengeest) en duiken er ook Chinese planten op in de Surinaamse farmacopee.

Er is een tendens in de geïndustrialiseerde landen om afstand te nemen van de westerse "geweld geneeskunde" en het meer te zoeken in de richting van het natuurlijk vermogen van het lichaam om zich te herstellen. Biogene geneesmiddelen, gevormd door levende organismen (geneeskrachtige planten en kruiden) worden daarbij gezien als het middel, zowel profylactisch als therapeutisch en Suriname gooit hierin hoge ogen. ➤

Suriname has an enormous potential for ecological tourism and was one of the first to take steps to avail itself of the opportunity to practice it by establishing among others the Central Suriname Nature Reserve (CSNR). While most of the rain forests in the world are vanishing, Suriname has incorporated a large part of its virgin Amazon primeval forest into one of the largest nature reservations in the world.

According to scientists nature is the source of the most modern regular medicines. Think about morphine (from poppy) and aspirin (from the bark of the willow tree). Each plant has thousands of substances. Just a small amount of medicinal plants has been researched for their medicinal properties that are strongly dependant on the quantity used. A little more and the substance becomes a poison. The dark resin curare obtained from plants and used by indigenous hunters to poison their arrows is now used by medicine as a muscle relaxant.

Research into the effects of medicinal plants in Suriname is one of the vigorous activities that are undertaken. Several entrepreneurs have marketed medicines that have been prepared from medicinal plants in the Surinamese primeval forest.

Through the years various books have been published where the effects of medicinal plants in Suriname are described. One of the best-known works on that subject is "Medicinal plants from Suriname" from the Surinamese author Heinrich Heyde.

The Surinamese forest contains a wealth of medicinal herbs, but according to Tine van Andel African slaves and Asian contract laborers have taken over the centuries numerous useful plants with them. Amerindians, Creoles, Maroons, Hindustani, Javanese, each population group has its own rituals and ideas about sickness and health. All the same an exchange of knowledge takes place. Amerindian plants ended up in Creole herb baths for the ingi winti (Indian spirit) and Chinese plants in the Surinamese pharmacopoeia.

There is a tendency in the Western World to renounce the western "shock treatment" and look more in the direction of the natural ability of the body to recover from an illness. Biogenic medicines, made by living organisms (medicinal plants and herbs) are viewed as the remedy, prophylactically as well as therapeutically and Suriname has high aims. ➤

turn to the experts™

WWW.NEWTECH.SR

NEWTECH MEETS YOUR AIRCONDITIONING NEEDS

Paramaribo & Nieuw-Nickerie
www.resinn.com - info@resinn.com

Residence Inn

Anton Dragtenweg no. 7
Paramaribo - Suriname
South America
Phone: +597 47 2387
Fax: +597 41 485

Hindostaanse muziekband op bezoek bij de Agent-Generaal, 1910
Hindustani music band visiting the Agent-General, 1910

Hindostaanse contractarbeiders en hun verzet

Desi Truideman

1juli is ook de dag dat de basis is gelegd van de mozaïeksamenleving die Suriname nu is. Op de eerste dag van de maand juli wordt aandacht besteed aan de historie van de slavernij. Aan de gruweldaden die omwille van economisch gewin tegen een menselijk ras zijn begaan en de strijd van dat ras om zich daarvan te bevrijden. En terecht. Maar de misdaden tegen de menselijkheid stopten niet met de afschaffing van de slavernij. Ze namen een andere vorm aan; werden onder andere omstandigheden gepleegd...en de slachtoffers waren deze keer mensen van een ander ras.

Bij de herdenking van 138 jaar Hindostaanse immigratie in Suriname op 5 juni van dit jaar, is ook

aandacht besteed aan het verzet van de contractarbeiders tegen hun werk- en leefomstandigheden. Het werk op de plantages was bijzonder zwaar, vooral op de suikerplantages. De huisvesting was erbarmelijk en van medische voorziening was nauwelijks sprake. Werkweigering of weglopen golden als misdrijven.

“De voorouders van het Hindostaanse deel van de Surinaamse maatschappij anno 2011, hebben het niet altijd even gemakkelijk gehad,” is een understatement. Ze hebben strijd moeten leveren en vele barrières moeten overwinnen.

De Hindostanen zijn nu de grootste bevolkingsgroep in Suriname en bekleden zowel in het

Suriname telt een nogal groot aantal nationale feestdagen. Verreweg de belangrijkste daarvan is ongetwijfeld 1 juli; Ketikoti, Dag der Vrijheden...de dag waarop de ketenen van slavernij zijn verbroken. Dat is de dag waarop Suriname herdenkt dat in 1863 de slavernij hier werd afgeschaft.

maatschappelijk leven als in de politiek veel vooruitgeschoven posities. In cultureel opzicht dragen ze belangrijk bij aan de identiteit en verscheidenheid van het Surinaamse volk.

De eerste immigranten kwamen op 5 juli uit Calcutta in Suriname aan met het schip Lala Rookh. Er waren 410 mensen aan boord en de reis duurde 99 dagen. Onderweg stierven 11 personen. Het laatste schip met Hindostaanse contractarbeiders kwam op 7 april 1916 in Suriname aan en had 303 mensen aan boord. Tussen 1873 en 1916 zijn er 34.304 immigranten met 64 schepen naar Suriname gebracht. Van dit aantal repatrieerden 11.512 wat neerkomt op ongeveer een derde deel.

The Hindustani contract laborers and their resistance

Suriname has quite a large number of national holidays. The most important by far is undoubtedly July 1st; Ketikoti, the Day of Freedom ... the day when the shackles of slavery were broken. This is the day Suriname commemorates the abolition of slavery in 1863.

July 1st is also the day where the basis was established for the mosaic of society that Suriname has become. On the first day of July attention is paid to the history of the slavery. To the atrocities that were committed in the name of economic ill-gotten gains on a human race and its struggle to liberate itself from it. And justifiably so.

But the crimes against humanity did not stop with the abolition of slavery.

They took on another form; were committed under different circumstances ... and the victims this time were people from another race.

At the commemoration of 138 years of Hindustani immigration to Suriname on June 5th this year, attention was paid as well to the revolt of

the contract laborers against their working- and living conditions. Work on plantations was especially heavy, especially in the sugar plantations. The housing was abominable and medical care was practically non-existent. Refusal to work or running away was considered a criminal offence.

"The ancestors of the Hindustani part of the Surinamese society in this year 2011 did not always have it this easy", is an understatement. They had to fight for it and surmount many obstacles.

The Hindustani are now the largest population group in Suriname and occupy many prominent positions in society as well as politics. In cultural respect they made major contributions to the identity and diversity of the Surinamese people.

The first immigrants landed on July 5th at Calcutta, Suriname on board the ship Lala Rookh. There were 410 people on board and the journey took 99 days. During the trip 11 people died. The last ship with Hindustani contract laborers arrived in Suriname on April 7th 1916 and had 303 people on board. Between 1873 and 1916, 34.304 immigrants on 64 vessels were taken to Suriname. From this total 11,512 repatriated, which amounts to about a third.

Historian Dr J.P. Sewpersad states in a publication titled "To His Excellency the Governor of Suriname" among other things that the Hindustani immigrant did not seem to have been a particularly docile individual that resignedly accepted his fate. He indicated the revolt of the contractor against the plantation owners

De historicus dr. J.P. Sewpersad stelt in een publicatie getiteld "Aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Suriname" onder meer dat de Hindostaanse immigrant bepaald geen dociel individu blijkt te zijn geweest dat gelaten zijn lot heeft ondergaan. Hij wijst op het verzet van de contractant tegen de planters zich veelal uitend in individuele acties als werkweigering, het voorwenden van ziekte, brandstichting, desertie, vernielingen en moordaanslagen. Collectieve acties namen dikwijls de vorm aan van gewelddadige opstanden. In 1891 luidden planters de alarmbel en schreven een brief aan de Gouverneur waarin zij wezen op ernstige gevaren van de zijde der Hindostaanse contractanten waaraan zij geruime tijd blootstonden. Zij drongen aan op bescherming en strenge en prompte berechting van de geweldenaars. Het volgende is een deel van de authentieke brief van plantage-eigenaren aan de Gouverneur.

Brief uit het archief

Aan Zijn Excellentie de Gouverneur van Suriname

Excellentie,

De ondergetekenden, daartoe afgevaardigd door eene vergadering van planters in de kolonie, bestaande uit de heeren J.F. Spiering, E.M. Curiel, C.C. de Faerber, R.D. Currie, J.E. Blake, A.J. Buschman, P.M. Nahar, J.R.C. Gongrijp, W van Genderen, J. Salomons, J.C.J. del Prado, D.W. Hordijk, H.N. Piepers, P. van den Broek, R.D. de la Parra, J. G. Fennely, A. Macintosh, H.M.D. Robertson, J. Findley, F.R. Nahar, J. Abel, E. Nevel en H. Ironside, nemen de vrijheid zich bij deze tot Uwe Excellentie te wenden, ten einde Uwe Excellentie te wijzen op het ernstige gevaar, waarin de personen der planters zich sedert den laatste tijd bevinden door den thans heerschenden geest bij, en de houding van de Britsch-Indische immigranten, en Uwen Excellentie met aandrang te verzoeken, maatregelen te nemen om in dien onhoudbaren toestand verandering te brengen.

De gruwelijke moord op den directeur der plantage Jagtlust is slechts de onmiddellijke aanleiding tot dit dringend verzoek van de zijde der planters om die onmisbare betere bescherming van hunne personen. Voorts tal van feiten, van gelukkig nog niet zoo ernstigen aard in den laatsten tijd op verschillende plantages voorgekomen, leveren daartoe buitendien meer dan voldoende reden, en toonen dat het geval van Jagtlust geen gebeurtenis is, die als buiten verband met den algemeen heerschenden geest onder de Britsch-Indische immigranten is te beschouwen.

Op plantage Voorburg werd een hoofdman na voorafgaande bedreiging door een arbeider vermoord daar hij dien tegen diens zin op een ander werk had geplaatst. Op plantage Zoelen gaf het verzet tegen en zelfs de aanranding van autoriteiten als de Procureur-Generaal en de Districts-Commissaris bij de in hechtenisneming van schuldigen in het voorgevallene tijdens het Tadjafeest, een duidelijk bewijs van een treurig gebrek aan ontzag.

that were mostly expressed in individual actions like work refusal, pretending to be sick, arson, desertion, destruction and attempted murder. Collective actions very often took the form of violent insurrection. In 1891 the planters sounded the alarm and wrote a letter to the Governor where they indicated having been exposed for some time to serious danger on the part of the Hindustani contract laborers. They insisted on protection and harsh and prompt trial of the perpetrators. What follows is an excerpt from the authentic letter from plantation owners to the Governor.

Letter from the archives

To His Excellency the Governor of Suriname

Excellency,

The undersigned, delegated by an assembly of planters in the colony, consisting of Messrs. J.F. Spiering, E.M. Curiel, C.C. de Faber, R.D. Currie, J.E. Blake, A.J. Bushman, P.M. Nahar, J.R.C. Gongrijp, W. van Genderen, J. Salomons, J.C.L. del Prado, D.W. Hordijk, H.N. Piepers, P. van den Broek, R.D. de la Parra, J.G. Fennely, A. MacIntosh, H.M.D. Robertson, J. Findley, F.R. Nahar, J. Abel, E. Nevel, and H. Ironside, take the liberty to approach your Excellency in order to point out to Your Excellency the serious danger the planters find themselves in these days by the prevalent mindset, and the attitude of the British-Indian immigrants, and would urge Your Excellency strongly, to take the necessary measures to make a change to this untenable situation.

The horrifying murder of the director of the Jagtlust plantation is only the direct reason for this urgent request from the planters for the essential better protection of these persons. Furthermore a number of incidents recently on different plantations, fortunately of not a very serious nature, are more than enough proof and demonstrate that the case of Jagtlust is not an event that can be considered outside of the context of the generally prevailing mindset among the British-Indian immigrants.

On plantation Voorburg a foreman was, after a previous threat from a laborer, murdered because he had placed him in another job against his will.

On plantation Zoelen, the resistance to and even the assault of authorities like the Attorney General and the District Commissioner during the arrest of the guilty during the Tadjah Holiday, is clear proof of an unfortunate lack of respect.

Another evidence is the injuring of the director of plantation Goudmijn at the Sommelsdijk Station where in full view of the police, a coolie placed in arrest close to his plantation had heard from his shipmates that if they hit the director of a plantation where they were contracted, they would be released from their contract and had apparently lead him to commit his act; after his conviction on board the river boat Wilhelmina, in the presence of the captain and others, he threatened to kill the director upon his return to the plantation.

Nakomelingen van de Hindostaanse immigranten
Descendants of Indian immigrants

Agis wenst u een fijne vakantie

Zorg goed geregeld

Ook in Suriname

Meer informatie:
www.agisweb.nl/suriname
+597 47 16 40 (7 dagen per week /
24 uur per dag)

 AGIS de zorgverbeteraar

Een ander blijk daarvan levert het verwonden van den directeur van plantage Goudmijn op den post Sommelsdijk, onder het oog der politie door een steenworp van een zich in hechtenis bevindenden koelie zijner plantage, die van scheepgenooten vernooten had dat zij, door het slaan van den directeur der plantage waar zij gecontracteerd waaren, van hun contract waren vrijgekomen en blijkbaar daardoor tot zijn daad was geleid; na zijn veroordeeling voor dit feit bedreigde hij aan boord van de rivierboot Wilhelmina, in tegenwoordigheid van de kapitein en anderen, den directeur nog, na zijn terugkomst op de plantage te zullen vermoorden.

Op plantage Wederzorg werd de hospitaal-opzichter door de arbeiders afgeranseld om zijn tusschenkomst bij een vechtpartij van beschonken immigranten. Later werd de directeur zelf, toen hij een koelie beletten wilde zijne vrouw te mishandelen, door den man eerst met een flesch bedreigd, en daarna met een houwer aangevallen, waarmede hij zou zijn verwond geworden, als dat niet juist bijtijds door anderen werd belet. (in de brief worden nog tal van gevallen opgesomd van gewelddadigheden die door contractarbeiders zouden zijn gepleegd . Red. Sabaku)

De brief eindigt:

De ondergeteekenden gelooven, dat uit het bovenstaande genoegzaam blijkt, aan welk gevaar de planters in deze kolonie thans blootstaan, en hoe volslagen gebrek aan ontzag bij de immigranten voor de boven hen gestelde personen en zelfs voor de autoriteiten, terwijl dat juist zoo nodig is bij het werken met een oostersch volk, als de oorzaak moet beschouwd worden van de zorgwekkende feiten, in den laatsten tijd door Britsch-Indische immigranten bedreven.

't Welk doende

(Was get.) S. Muller van Voorst, A.G. Knott, G.K. Cramer, James Mavor, T. van Lierop, C.C. Reeberg, F.C. Gefken.

In deze brief worden de rollen omgedraaid; de plegers van gruweldaden die aanleiding zijn geweest dat de contractarbeiders het recht in eigen hand namen worden geslachttofferd. Daarbij wordt verzwegen dat zij de repercussies hebben uitgelokt.

De Hindostaanse contractarbeiders bleken geen discipelen te zijn van de filosofie van het christendom, volgens welke je, als je een klap kreeg op de ene wang, je de belager de andere wang moest toekeren voor de volgende.

In de strijd om vrijheid van alle bevolkingsgroepen die deel uitmaken van de mozaïeksamenleving van het Suriname van vandaag is een moraal besloten. Deze: there is nothing more dangerous than a peaceful people pushed too far. (Niet is zo gevaarlijk als een vreedzaam volk dat net iets te ver is gedreven). ➤

On plantation Wederzorg a hospital superintendent was beaten by laborers for intervening in a fight among drunken immigrants. Later the director himself, who wanted to prevent a coolie from assaulting his wife, was first threatened with a bottle and subsequently attacked with a machete which would have seriously wounded him if this has not been prevented in time by bystanders. (In the letter several instances of violent behavior by contract laborers are enumerated. Sabaku Editor)

The letter ends as follows:

The undersigned believe that the above sufficiently demonstrates to what dangers the planters in this colony are exposed, and how a total lack of respect by the immigrants for their superiors and even the authorities, while this is absolutely necessary while working with Eastern people, is to be considered the cause of these worrisome acts, perpetrated by the British-Indian immigrants recently.

(Was signed) S. Muller Van Voorst, A.G. Knott, G.K. Cramer, James Mavor, T. van Lierop, C.C. Reeberg, F.C. Gefken.

In this letter the roles are reversed; the perpetrators of the atrocities that were the reason for the contract laborers to take the law into their own hands are victimized. It is conveniently concealed that they provoked the repercussions in the first place.

The Hindustani contract laborers appeared not to be disciples of the Christian philosophy whereby when you received a slap on one cheek, you should present the other cheek to the attacker.

There is a moral to the fight for freedom of all population groups that are part of the mosaic of society that is the present day Suriname. It is: there is nothing more dangerous than a peaceful people pushed too far. ➤

De Kracht van kunst

Werken van Marcel Pinas

Rosita Leeftang

Wie kunst zegt, associeert dat doorgaans als eerste met een prachtig schilderij dat dient om het decorum in een huis of een zaal te verhogen. Kunst is een begrip wat door de hele geschiedenis van de mensheid heen erg belangrijk is geweest. Kunst kent vele vormen zoals muziek, dans, theater en schilderijen. Maar kunst heeft ook de kracht om veranderingen teweeg te brengen. Verandering in denken én in doen, in plaatsen en gemeenschappen waar de hoop van velen om de talenten te ontwikkelen, is vervlogen. Een kunstenaar legt in zijn werk vaak zijn diepste gevoelens van vreugde, verdriet, vrees of mening neer. Dat soort kunst spreekt een eigen taal, die verstaan kan worden door degene, die het kunstwerk ziet of er naar luistert. De hoop keerde terug door de kracht van kunst in de Tembe Art Studio in Moengo, Marowijne van kunstenaar Marcel Pinas.

Who says art, associates this generally in the first place with a beautiful painting that serves to enhance the decorum of a house or a hall. Art is a concept that was very important throughout the history of mankind. Art knows many expressions like music, dance, theater and paintings.

But art also has the power to effect changes. Changes in thinking and doing, in places and communities where the hope of many to develop talent, has vanished.

An artist incorporates in his work often his deepest feelings of joy, sorrow, fear or his opinion. This kind of art has its own language that can be understood by the one who sees or hears the work of art. Hope returned by the power of art in Marcel Pinas' Tembe Art Studio in Moengo, district of Marowijne.

The power of art

The oeuvre of Marcel Pinas

De laatste jaren is er bij Pinas een toenemende behoefte merkbaar om zich niet langer tot het canvas te beperken, maar met steeds grotere installaties voor de dag te komen. Aanvankelijk was er vooral sprake van 'iets extra's' bij de reguliere tentoonstellingen. Zo gebruikte hij in 2003 bij de tentoonstelling *Tembè* grote delen van een korjaal als aandachtstrekker, en in 2005 tijdens de *Sanfika*-expo waren er uitvergroete en soms vervormde gebruiksvoorwerpen uitgesteld: een grotesk langgerekte 'wasuma' (wasbord) en een absurd hoog krukje.

Zijn kritische visie op de maatschappij werd goed zichtbaar in een reeks 'mixed media' werken waarin 10.000 aluminium lepels individuen symboliseren die kennis aan elkaar overdragen. Cultuur en tradities die anders verloren gaan blijven door communicatie behouden. Die communicatie ontstaat als de lepels tegen elkaar aankomen. *Sanfika* betekent 'wat is overgebleven'.

Wat de toeschouwer van zijn werk vindt, is in zoverre belangrijk voor Pinas dat hij de mening is toegedaan dat kunst een reactie moet oproepen; het moet iets losmaken bij het

publiek. Kunst is voor Pinas een communicatiemiddel; 'Ik lèèf in de samenleving, ik maak er deel van uit. Mijn persoonlijk gevoel daarover, dat probeer ik te uiten en daar gebruik ik mijn kunst voor'. De dialoog die Pinas met de samenleving is aangegaan, is er een die voortduurt. Al blijft zijn thema constant, de dynamiek van de maatschappij houdt de creatieve spirit van Pinas continu in beweging en verzekert het publiek daarmee van een immer boeiend oeuvre dat steeds opnieuw verrast. 'Het werk wordt elke keer rijker. Eigenlijk groei je als kunstenaar steeds door', zegt Pinas. Zo worden werken en maker gezamenlijk volwassen. De kunst wint steeds aan diepgang, zonder aan speelsheid te boeten.

Tembe Art Studio (TAS) opende haar deuren officieel in februari 2010. De studio is gehuisvest in een gedeelte van het oude ziekenhuis van de Suralco. Toen Pinas een verzoek deed aan de leiding van de multinational, gaven zij hem zonder nadenken toestemming het gebouw te gebruiken om vooral jongeren van Moengo bezig te houden met kunst en muziek. Maar een jaar verder, is Pinas samen met de jongeren, die hem zo dierbaar zijn, bezig met het opzetten van een kunspark – nu al staan er immens grote werkstukken gemaakt door kunstenaars uit Suriname, Nederland, Barbados, Verenigde Staten en Kosovo samen met jongeren uit de omliggende dorpen. De werkstukken zijn onderdeel van het artist-in-residence project en begroeten bezoekers bij het binnenrijden van Moengo. Een ander resultaat is de brassband en majorette groep *Masanga*. Slechts één keer hoefde Pinas het voorstel te doen daarmee te beginnen en de jongeren waren er volledig voor te vinden.

De kunstenaar kocht de nodige attributen en vanuit Paramaribo kwam er een maand lang elk weekend begeleiding. Door de week gingen ze flink verder met repeteren. Het resultaat is dat Moengo nu zijn eigen gezellige brassband heeft met vrolijke majorettes gekleed in wit, zilver en goud en witte panty's. Bijzonderheid: zonder schoenen die de dansers in hun bewegingen kunnen hinderen.

Het is soms voor Pinas zelf moeilijk te bevatten wat de spin off is na slechts 16 maanden van bestaan. Alle kunstenaars die er komen moeten namelijk hun talenten delen met de jongeren. Zo hebben de jongeren inmiddels hout leren bewerken, truitjes leren drukken, kunnen ze tekenen en schilderen en krijgen ze kennis mee om hun eigen oeuvre te ontwikkelen. Door deze activiteiten krijgt het district in het algemeen en Moengo in het bijzonder, een positief imago.

Tijdens de binnenlandse oorlog tussen 1986 en 1989 zijn veel inwoners van het district gevlucht naar de hoofdstad Paramaribo en het oosterbuurland Frans-Guyana. Wie in de jaren erna een bezoek bracht aan Moengo, zag overal de littekens van het gewapend conflict: huizen en gebouwen vol kogelgaten en puinhopen waar vroeger statige gebouwen stonden. En in de nasleep van gevechtshandelingen voerde de criminaliteit hoogtij. Kansen voor jongeren bestonden er niet, omdat niemand er wilde investeren.

Pinas werd 40 jaar geleden geboren in Pelgrimkondre, een dorpje direct aan de bovenloop van de Cotticarivier, en had daar een gelukkige jeugd. Hij migreerde naar Paramaribo om te studeren en vertrok op latere leeftijd naar Jamaica en Nederland om zijn kunstzinnige aanleg verder te ontwikkelen. Terug in Suriname besloot hij de opgedane kennis en ervaring te investeren in zijn geboortedistrict. Nadat hij de studio had opgezet, begon hij samen met zijn zus het restaurant *Masanga*. Bezoekende kunstenaars moesten een plek

The last years Pinas shows an increasing need of not restricting himself any longer to the canvas, but using increasingly larger artifacts. At first it was 'something extra' during the regular exhibitions. So during the Tembè exhibition in 2003 he used large parts of a dug-out canoe to attract attention, and in 2005 during the Sanfika exhibition there were enlarged and sometimes warped utensils exhibited : a grotesquely elongated 'wasuma' (washboard) and an absurdly high stool. His critical view on society was strongly visualized in a series of mixed media works where 10,000 aluminum spoons symbolized individuals who transfer knowledge to each other. Culture and traditions that would otherwise be lost are preserved through communication. Communication occurs when the spoons are touching each other. Sanfika means 'what is left'.

What the spectator thinks of his art is important for Pinas in as much that he is of the opinion that art should elicit a reaction; it has to stir up interest. For Pinas art is a means of communication; "I live in a society, I am part of it. And I try to express my personal feelings through art". The dialogue that Pinas established with society is a continuing one. Although the theme of his works remains constant, the dynamics of society keeps the creative spirit of Pinas continuously in motion and assures the public of an ever enthralling oeuvre that surprises time and again. "The work is enriched every time. In fact, as an artist you keep on growing", says Pinas. So work and artist mature together. The art acquires evermore depth without losing playfulness.

Tembe Art Studio (TAS) officially opened its doors in February of 2010. The studio is housed in a part of the old Suralco hospital. When Pinas appealed to the management of the multinational they gave him without thinking, permission to use the building to occupy, mainly youngsters from Moengo, with art and music. But a year down the road, Pinas, together with the youngsters he loves so much, is busy with the establishment of an art park – right now there are already immense works of art made by artists from Suriname, The Netherlands, Barbados, the United States and Kosovo together with young people from the surrounding villages. The works of art are part of the artist-in-residence project and greet visitors at the entrance of Moengo. Another achievement is the brass band and majorette group Masanga. Pinas had to make only once the suggestion to start with it and the young ones agreed to a man.

The artist bought the necessary attributes and every weekend for a month there was coaching from Paramaribo. During the week they assiduously continued with rehearsals. The result is that Moengo now has its own entertaining brass band with majorettes dressed in white, silver and gold and white panties. Interesting detail: they are not wearing shoes that could hamper the dancers in their movements.

It is sometimes difficult, even for Pinas, to grasp the extent of the spinoff effects after only 16 months of existence. All visiting artist have to share their talents with the youngsters who have started to do woodcarving and printing t-shirts. They can draw and paint and receive the knowledge to develop their own work. These activities impart to the district in general and Moengo in particular a positive image.

During the civil war from 1986 to 1989 many inhabitants of the district fled to Paramaribo and the Easterly neighboring country of French Guyana. Those who visited Moengo

in the years following could see everywhere the scars left by the armed conflict: houses and buildings full of bullet holes and ruins where once stood stately buildings. And in the aftermath of hostilities crime ran rampant. Opportunities for youngsters were nonexistent as nobody wanted to invest.

Pinas was born forty years ago in Pelgrimkondre, a village situated directly on the upper course of the Cottica River, and spent a happy youth. He migrated to Paramaribo to study and left at a later age for Jamaica and The Netherlands to further develop his artistic talent.

Back in Suriname he decided to invest his acquired knowledge and experience in his district of birth. After he had set up his studio he started, together with his sister, the restaurant Masanga. Visiting artists needed a place to sleep so a former Suralco management house was converted to a hostel, a simple, cheap hotel with sanitary- and cooking facilities. The grounds around the studio were kept clean for the big

hebben om te slapen, dus werd een voormalige stafwoning van de Suralco omgetoverd tot hostel, een eenvoudig, goedkoop hotel, met sanitair en kookfaciliteiten.

Het terrein rondom de studio wordt schoongehouden voor grote evenementen, terwijl een oude fabriekshal van de NV Energiebedrijven Suriname (EBS) nu wordt omgebouwd tot museum. Het district begint weer te bloeien en Pinas ziet graag dat ook de toerist de reis naar Moengo maakt om dit alles zelf te aanschouwen. "Marowijne moet de place-to-be worden voor de kunst," zegt hij. De toerist zal daarnaast kennis kunnen maken met de culturele gebruiken. "We gaan onze cultuur 'verkoppen,' maar ook tegelijk ook onszelf beschermen. We gaan namelijk zelf regels vaststellen wat de toerist mag en wat niet mag. Kennismaking met de marroncultuur, maar tegelijk respect daarvoor opbrengen."

Het enthousiasme waarmee de jongeren de mogelijkheden tot ontwikkeling aangrijpen, is een bron van inspiratie voor de kunstenaar. Voor hem is kunst de manier om zijn district te ontwikkelen, maar ook om criminaliteit tegen te gaan.

Met de nieuwe technieken en hun activiteiten, zorgen de jongeren zelf voor een bron van inkomsten. Zo is er inmiddels een craft sectie waar spullen gemaakt door de kinderen aan toeristen worden verkocht.

De jongeren zelf krijgen ook niet genoeg van kunst, want bezoekende kunstenaars moeten steeds vragen beantwoorden over hun vaardigheden en technieken, die zij, de jongeren, zich eigen hopen te maken. Het resultaat van deze inspanningen zal nu misschien niet direct te zien zijn, maar wel over 15 tot 20 jaar, wanneer het talent van de jongeren tot wasdom is gekomen. Natuurlijk zijn er jongeren die snel zijn en niet zo lang nodig zullen hebben.

Maar de droom van Pinas gaat veel verder. Hij wil iedereen faciliteren die middels zijn of haar organisatie kennis wil delen met de lokale bevolking. "Een ieder is welkom, zolang het maar ten gunste is van de mensen van het gebied. Ik wil een brug zijn."

Vanaf augustus staat het laatste gedeelte van Marcel Pinas Kibii Wi Koni The Event voor een periode van drie maanden in het nieuwe museum te Moengo. ➤

events, while an old EBS (the electrical utility company, transl.)factory is now being converted into a museum. The district is starting to prosper again and Pinas would like to see that the tourist makes the trip to Moengo so they can see it with their own eyes. "Marowijne has to become the place to be for art", he says. The tourist will be able to acquaint himself with our cultural customs. "We are going to 'sell' our culture but at the same time protect ourselves. It so happens that we will establish ourselves the rules as to what the tourist can- and cannot do. Acquaintance with the Maroon culture yes, but at the same time show respect for it". The enthusiasm, with which the younger ones seize upon the possibilities for development, is a source of inspiration for the artist. For him, art is the way to develop the district, but also to fight crime.

With the help of new techniques and their activities youngsters themselves provide a source of income. In the meantime there is a handicraft section where items made by the children are sold to tourists.

The young ones can never get enough of art. Visiting artists must constantly answer questions about their skills and techniques, that they, the youngsters hope to acquire. Perhaps the results of these efforts will not be apparent right away but certainly within 15 to 20 years when their talents have matured. There are of course young ones that are faster and will not need that long.

But Pinas' dream goes much further. He wants to facilitate everybody who wants, through his or her organization, share knowledge with the local population. "Everybody is welcome, as long it as it is to the benefit of the local population. I want to be a bridge".

From August on, the last part of Marcel Pinas' Kibii Wi Koni (Let's preserve our smarts) The Event will be exhibited for a period of three months in the new museum in Moengo. ➤

METS
 Travel & Tours

Where culture meets nature...

Palumeu
 Jungle Lodge

Awarradam
 Jungle Lodge

Kasikasima
 Jungle Tour

Colakreek
 Recreatiepark

Reistip:
 Begin en/of eindig uw verblijf in Suriname op Colakreek, nog geen 5 minuten verwijderd van de internationale luchthaven, J.A. Pengel.

Voor reserveringen: METS Travel & Tours, Dr. J. F. Nassylaan 2, Paramaribo,
 Tel: (597) 477088, Fax: (597) 422332, mets@sr.net, www.surinamevacations.com

De Surinaamsche Bank. Onze Bank!

DSB

DE SURINAAMSCHE BANK

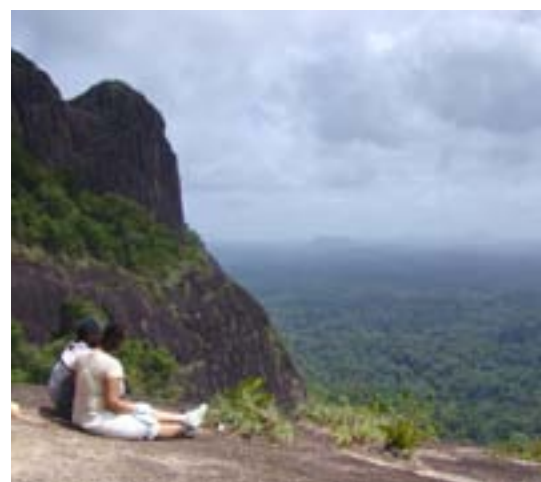
Suriname, toeristische hotspot

Toerisme wordt wereldwijd gezien als één van de grootste en snelst groeiende sectoren is en hiermee ook 's werelds grootste werkgever. Ook in Suriname realiseert men zich dat toerisme een voorname rol speelt in de economie en dat dit een belangrijke bron van werkgelegenheid en inkomsten is. Toerisme is reizen met recreatieve of zakelijke doeleinden.

Suriname, touristic hot spot

Tourism is viewed worldwide as one of the major and fastest growing sectors and as a result became the world's largest employer. Suriname also realized that tourism plays an important part in the economy and that it is an important source of employment and income. Tourism is traveling for recreational or business purposes.

Toerisme is eigenlijk een woord dat je niet in één zin kunt uitzetten; het heeft onder andere te maken met het aantal mensen dat een bepaalde plek of land komt bezoeken.

Mede dankzij Lonely Planet, een gezaghebbende uitgever van reisgidsen, die Suriname in 2010 heeft getipt als één van de tien absolute hotspots, heeft het toerisme naar ons land de wind in de zeilen gekregen en tonen steeds meer toeristen belangstelling voor ons stukje van de aarde.

Wat maakt Suriname nu zo hot? De multiculturele, multi-etnische samenleving? De grote rijkdom aan biodiversiteit? De ongerepte natuur? Of een combinatie van dit alles?

Over de elementen cultuur en natuur in het toeristisch product van Suriname is veel gesproken en geschreven. Of dat voldoende is laten we even buiten beschouwing.

Hier wordt het accent gelegd op het in contact willen komen met de plaatselijke bevolking. Omdat daar doorgaans weinig of geen aandacht aan wordt besteed. En toch is het een kleine stap van eco-, cultuur-, en natuurtoerisme, naar...etnisch of tribaal toerisme.

Toeristen laten zich graag verleiden door de mythe van authenticiteit: ze lopen eerder warm voor het 'authentieke' lokale leven dan voor musea of ruïnes. De opkomst van Suriname als vakantieland is voor een belangrijk deel te verklaren door de verwachte 'ongereptheid' van de cultuur. De koestering van het ongerepte geldt ook het landschap.

Toeristen beschouwen lokale culturen vanuit hun westerse perspectief; de observatie bevestigt hun romantische beeld van de 'arme maar gelukkige' inheemse bevolking. Wanneer inheemse dorpen enig spoor van moderniteit vertonen, wordt dat al gauw ervaren als een aantasting van de romantiek van de authenticiteit.

Etnotoerisme

Contacten tussen toeristen en de gebieden die ze bezoeken, zijn contacten tussen verschillende culturen. Etnisch toerisme of tribaal toerisme verschilt hierin van andere vormen van toerisme dat de etno-toerist zoekt naar het exotische, onaangetaste en voornamelijk authentieke in ontmoetingen met andere culturen.

Deze toerist komt in aanraking met de authentieke tradities van Inheemse en Marron culturen door letterlijk een kijkje in de keuken te nemen. Hij leert bijvoorbeeld over de manier waarop het land wordt bewerkt, de werking van medicinale planten, het lokale voedselpatroon, waar soms ook apen, vogels en de enorme vissen in de rivier (catch & release) deel van zijn, de lokale weeftradities en traditionele dans. De lokale bevolking krijgt eveneens wat ze wilt: een extra bron van inkomsten en respect voor haar culturele tradities. Inheemsen en Marrons voeren daarbij geen theaterstuk op van de eigen

Toeristen op het Kasikasima gebergte
Tourists on the Kasikasima mountains

cultuur, maar delen de culturele tradities zoals ze zijn overgeleverd. Ze kunnen dus 'gewoon zichzelf' zijn.

Etnisch toerisme moet niet alleen voor de toerist worden gemaakt, maar ook voor de gastheer, gebaseerd op ontwikkeling vanuit de eigen culturele identiteit.

Suriname biedt een weelde aan natuurlijke en authentieke culturele rijkdom en is daarom hot.

Bij de Inheemsen is de mieren- of wespenproef een ritueel ter afsluiting van de kindertijd. Agressieve mieren of wespen worden op het lichaam van jonge mensen geplaatst en de bedoeling is dat ze zo lang mogelijk de pijn van de bijtende mieren en stekende wespen doorstaan, zonder een krimp te geven. De mierenproef wordt altijd afgesloten met een kasirifeest. Kasiri is zelf gebrouwen bier uit cassave.

De faya dans (letterlijk vuurdans) is één van de culturele uitingen van de Surinaamse Marrons. Tijdens deze dans lopen en springen de dansers door een groot vuur. De dans vindt haar oorsprong in Afrika. Het is een onderdeel van de indrukwekkende winticultus, een natuurgodsdienst van de Marronbevolking.

Djaran Kepang is een Javaanse traditie, letterlijk vertaald: "paarden dans". Het begint met de gamelan muziek die de dansers in trance brengt, waarbij geesten bezit van hun lichaam nemen en ze worden getransformeerd in andere levende wezens. Ze veranderen, althans in hun gedrag, in paarden, apen, slangen, tijgers. "Apen" die kokosnoten met hun tanden ontbasten en "slangen" die over de grond kruipend rauwe eieren eten. "Tijgers" die de kop van een kip afrukken en met huid en haar opvreten!

En ook al bent u geen uitgesproken etno-toerist, niets weerhoudt u ervan om de authentieke tradities van Inheemsen, Marrons en Javanen live mee te maken. Je moet het allemaal zelf zien, zelf meemaken om het te geloven.

Natuurtoerisme

Aangezien Suriname voor bijna 80% uit tropisch regenwoud bestaat, is er op natuurgebied bijzonder veel te beleven. Er zijn 19 'nature reserves' en andere beschermde gebieden waar talloze planten, bloemen, zoogdieren en reptielen gespot kunnen worden. Vier soorten zeeschildpadden leggen tussen februari en augustus hun eieren op de Atlantische kust. In de estuarium zone, de moerasgebieden in de kustvlakte tussen de grote rivieren, treft men vogels zoals de rode ibis.

Tourism is in fact a word that you cannot define in one sentence; it has among others to do with a number of people that comes to visit a particular spot or a country.

Partly thanks to Lonely Planet, an authoritative publisher of travel guides, who tipped Suriname as one of the ten absolute hot spots, tourism to our country is riding high and increasingly more tourists show interest for our little piece of the planet.

And what makes Suriname now so hot? Is it the multi-cultural, multi-ethnic society? The large riches of bio-diversity? The unspoiled nature? Or a combination of all this?

Much has been said and written about the elements culture and nature in the Surinamese touristic product. If this has been sufficient we will leave aside for now.

The accent here is on establishing contact with the local population since usually little or no attention is paid to it. Still, it is only a small step from eco-, culture-, and nature tourism, to ... ethnic or tribal tourism.

Tourists enjoy to be seduced by the myth of authenticity: they would rather be sold on the 'authentic' local living than on museums or ruins. The rise of Suriname as a vacation land

is explained in large part by the expected 'untouched' culture. Fostering the untouched applies to the landscape as well.

Tourists consider local cultures from their Western perspective; their observation confirms their romantic image of the 'poor but happy' native population. When indigenous villages show any trace of modernism, this is quickly as an invasion of the romance of authenticity.

Ethnic tourism

Contacts between tourists and the regions they visit are contacts between different cultures. Ethnic or tribal tourism is different from other forms of tourism in that the ethnic tourist is looking for the exotic, the untouched and especially the authentic in meeting other cultures.

This tourist comes in contact with the authentic traditions of Indigenous and Maroon cultures by literally taking a look in the kitchen. He learns for instance about the manner in which the land is worked, the working of medicinal plants, the local food patterns which might include monkeys, birds, and the enormous river fish, the local weaving techniques and traditional dance. The local population also gets what it wants: an extra source of revenue and respect for their local traditions.

The natives and Maroons are not performing a stage play of their own culture at that, but are sharing the cultural traditions as they are handed down. They can therefore just 'be themselves'.

Ethnic tourism is not only made for the tourist but for the host as well, based on the development out of the own cultural identity.

Suriname has a profusion of natural and authentic cultural wealth and is therefore hot.

The ant- or wasp test of the natives is a ritual for the ending of the childhood days. Aggressive ants or wasps are placed on the body of the child and the intention is that they endure as long as possible the pain of the biting ants and stinging wasps, without flinching. The ant test is always concluded with a Kasiri party. Kasiri is a mild beer brew from cassava.

The faya dansi (literally fire dance) is one of the cultural expressions of the Surinamese Maroons. During the dance they run and jump through a big fire. The dance originated in Africa. It is part of the impressive winti cult, a nature worship of the (forest) Creole population.

Djaran Kepang is a Javanese tradition, literally translated as "dance of the horses". It starts with the gamelan music that brings the dancers in trance, whereby spirits take possession of their body and they are transformed in other living creatures. They, at least in their behavior, are changed in horses, monkeys, snakes, tigers. "Monkeys" that tear off the coir of a coconut and "snakes" that crawl while eating raw eggs. "Tigers" that tear of the head of a chicken and eat it with skin and bones!

And even if you are not an explicit ethnic tourist, nothing prevents you from experiencing live the authentic traditions of natives, Maroons and Javanese. You have to see it all yourself, experience it yourself to believe it.

Nature tourism

As Suriname consists of almost 80% of tropical rain forest, there is quite a lot to do as far as nature is concerned. There are 19 'nature reserves' and other protected areas where countless plants, flowers, mammals and reptiles can be spotted. Between February and August four kinds of sea turtles lay their eggs on the Atlantic coast. In the estuary zone, in the swamp areas in the coastal zone between the large rivers, one comes across birds like the scarlet ibis.

In the rain forest, which is part of the Amazon, there are more than 300 species of trees, orchids, palm trees, cacti and other tropical flowers. The animal world has a tropical South-American character and includes mainly the fauna of the tropical rain forest.

In het regenwoud, dat een onderdeel van het Amazonegebied is, zijn meer dan 300 boomsoorten, orchideeën, palmen, cactussen en andere tropische bloemen. De dierenwereld is van een tropisch Zuid-Amerikaans karakter en omvat in hoofdzaak de fauna van het tropisch regenwoud. In Suriname vindt men veel apensoorten (acht soorten: de satanaap, de rode brulaap, de witkopaap, de zwarte slingerap, het doodkopsaapje, de Surinaamse zijdeaap, de bruine kapucijnerap en de grijze kapucijnerap) en meer dan 650 vogelsoorten. Dit zijn onder andere: arenden, parkieten, papegaaien, toekans en kolibries.

Op zoogdiergebied kan men in Suriname onder meer de jaguar, poema, luiaard en miereneter treffen. Een interessante verschijning in de rivieren van het Surinaamse binnenland is de zeldzame reuzenotter. Hij kwam vroeger in het gehele Amazone gebied voor, maar is nu bijvoorbeeld in praktisch heel Brazilië uitgeroeid. Alleen in Suriname en in Peru zijn er nog redelijke populaties over. De reuzenotter kan tot 2 meter lang worden en weegt dan ruim dertig kilo.

Blaka Watra (letterlijk "Zwart Water") is een klein recreatieoord ten oosten van de Surinamerivier, nabij Jodensavanne en het Indiaanse dorpje Redi Doti. In de Casiporakreek die door het oord stroomt, is een stroomversnelling gebouwd en de daardoor ontstane jacuzzi of onderwatermassagebad is nog steeds de belangrijkste attractie in het gebied. Het water in de kreek is verkwikkend, zit vol mineralen en heeft een donkere bruin/zwart (cola-achtig) kleur (vanwege afgevallen bladeren), waardoor je benen onder water rood lijken. In de droge tijd, staat het water laag. Je kunt dan niet echt zwemmen, maar wel pootje baden en languit in het water gaan liggen om af te koelen. Blaka Watra is geen spectaculair recreatieoord, maar het is er aangenaam rustig en er kunnen mooie wandelingen gemaakt worden in de omgeving. Er zijn verschillende paden aangelegd, die je door fraai bos- en savannegebied voeren en naar het Indianendorpje Redi Doti (vertaald: "Rode Aarde"). Ook vogelaars raken in deze omgeving vaak enthousiast. 🦋

In Suriname there are many species of monkeys (eight species: Tamarins, Red Howler monkey, White-headed Marmoset, Spider monkey, Squirrel monkey, Surinamese Marmoset, Brown Capuchin, Grey Capuchin,) and more than 650 species of birds. These include eagles, parakeets, parrots, toucans and humming birds.

As far as the mammal world is concerned, in Suriname one finds among others the jaguar, cougar, sloth and the ant-bear. An interesting appearance

in the rivers in the Surinamese interior is the rare giant otter. In the past they were found everywhere in the Amazon region, but now for instance they have been practically exterminated in Brazil. Only in Suriname and Peru are here reasonable populations left. The giant otter can measure up to 2 meters and then weighs more than 30 kilo's.

Blaka watra (literally "Black water") is a small recreational area east of the Suriname River, near Jodensavanne and the Amerindian village of Redi Doti (translated Red Earth). In the Casipora Creek which flows through the resort, a rapid has been built and the Jacuzzi or the underwater massage bath thus created still is the main attraction in the area. The water in the creek is invigorating, is chockfull of minerals and has a dark brown/black (cola-like) color (because of fallen leaves), causing your legs to look red under water. In the dry season, the water level is low. You cannot really swim then but paddle and completely stretch out in the water to cool down. Blaka Watra is not a spectacular recreational resort, but it is pleasantly quiet and nice promenades can be made in the vicinity. Several paths have been built that take you through nice forest- and savannah areas and to the Amerindian village of Redi Doti. Also bird watchers get enthusiastic in this area. 🦋

erienne's unique
AU APARTMENTS
Voor een exclusief en gerieflijk verblijf

Nadiestraat 40 - Uitvlugt
Tel: (597) 8226200 / 8893335 / 498278
website : www.eu-apartments-suriname.com

Felisa Apartments
SURINAME

Wijngaardestraat 4, Rainville, Paramaribo - Suriname
Telefoon: (597) 470394 / 470395 • Fax: (597) 420372
E-mail: receptie@felisa-apartments.com
Skype: [felisa.apartments.suriname](https://www.skype.com/name/felisa.apartments.suriname)
www.felisa-apartments.com

SURIEKADO

VANUIT UW HUISKAMER, TEGEN MINIMALE
INSPANNING VIA INTERNET UW
FAMILIE, GELIEFDE OF VRIENDEN
IN SURINAME VERRASSEN

WWW.SURIEKADO.NL

Budget
Car Rental

Enjoy Suriname !

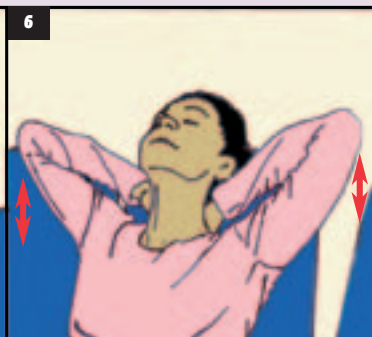
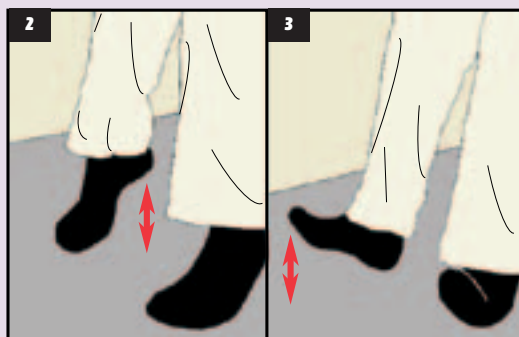
CALL
+597 473 686
+597 457 363
+597 874 8439

www.budgetsuriname.com

SURINAM AIRWAYS
Addresses

CITY / COUNTRY	ADDRESS	PHONE / FAX
PARAMARIBO		
HEAD OFFICE	Mr. Jagemath Lachmonstraat 136 P.O. Box 2029 e-mail : publicrelations@slm.slm.sr	(597) 465700 Fax : (597) 491213
Flight Information Reservations and Reconfirmations Cargo Office	Dokter Sophie Redmondstraat 213 Dokter Sophie Redmondstraat 219 e-mail : surair.orgcargo@slm.slm.sr	(597) 433111 (597) 432700 Fax : (597) 434723 (597) 433636 Fax : (597) 433636
NEUW NICKERIE	R.P. Bhamrastraat 82a	(597) 0231359 Fax : (597) 0210350
AIRPORT OFFICE	J.A. Pangel International Airport	(597) 0325181 Fax : (597) 0325292
THE NETHERLANDS		
AMSTERDAM	NATIONAL PHONE M. Havenbergstraat 17 - Osdorp 1068 GT - AMSTERDAM P.O. Box 9521 - 1006 GA - Amsterdam e-mail : businesscenter@slm.nl	0900-8050 (31) 020-6262897 Fax : (31) 020-6264548
Rotterdam Reservations and Reconfirmations	Wateringsloot 165 e-mail : ams.py@slm.nl	(31) 020-6262968 Fax : (31) 020-4214835
SCHIPHOL OFFICE	Terminal West, Kamer C737 Terminal West, Kamer C737 e-mail : slmspi@slm.nl	(31) 020-6480333 Fax : (31) 020-6530413
ROTTERDAM		
Reservations and Reconfirmations	Nieuwe Binnenweg 10-H e-mail : rms.py@slm.nl	(31) 010-4364200 Fax : (31) 010-4368033
THE HAGUE		
Reservations and Reconfirmations	Piet Heinstraat 19 e-mail : hag.py@slm.nl	(31) 070-3560908 Fax : 070-3643995
MIAMI		
Reservations and Reconfirmations Airport office	Toll free 7270 NW 12th street, 5/255 Miami, FL 33126 e-mail : info@flysurinamairways.net Miami International Office	866-992-4623 (1-305) 599-1196 Fax : (1-305) 594-3486 (1-305) 675-9740
Cargo office	1701 NW 66th Ave, Miami, FL 33122 e-mail : info@flysurinamairways.net	(1-305) 870-8742 Fax : (1-305) 526-3183 (1-305) 871-5889
ARUBA		
Reservations and Reconfirmations	Masun Building Rockefellerstraat 1-H e-mail : info@surinamairwaysaruba.com	(297) 5827896 Fax : (297) 5827895
BARBADOS		
Reservations and Reconfirmations	Reservation Services Limited "Europa" Palm Avenue, Sunset Crest - St. James e-mail : talpan@caribbeant.com	(246) 432 8495 Fax : (246) 432 5621
BELEM		
Reservations and Reconfirmations	Aeroporto Internacional de Belem Av. Julio Cesar S/N sala 01-A e-mail : surinam@amazon.com.br	(5581) 3210 6435 3210 6436 / 32106439 Fax : (5581) 3210 6433 (5581) 3210 6284
Airport Office	Aeroporto Internacional de Belem	Fax : (5581) 3210 6283
CURACAO		
Reservations and Reconfirmations	F.D. Rooseveltweg 505B Willemstad e-mail : surair.cur@interneeds.net	(5999) 8686000 (5999) 9684360 Fax : (5999) 868674
CAYENNE		
Reservations and Reconfirmations	Atlas Voyages 15 Rue Louis Blanc 97300 Cayenne e-mail : atlas.voyages.guy@wanadoo.fr valerie.atlas@orange.fr	(594) 594 293000 594 293001 / 594 293002 Fax : (594) 594 305786
Airport Office	Aéroport de Rochambeau	
GEORGETOWN		
Reservations and Reconfirmations	Cara Suites 176 Middle & Waterloo streets e-mail : surinamairways@wilderness-explorers.com	(592) 225 4894 / 225 3473 / 225 2679 Fax : (592) 226 2685
PORT OF SPAIN		
Reservations and Reconfirmations	24 Fitzgerald Lane e-mail : surinamairways@tstt.net.tt	(868) 627 6182 / 627 4747 Fax : (868) 627 1836
Airport Office	Piarco International e-mail : surairposapt@tstt.net.tt	(868) 669 4770 (868) 669 0495 Fax : (868) 669 5265 (868) 669 4076
Cargo Office	Piarco International	Fax : (868) 669 5194

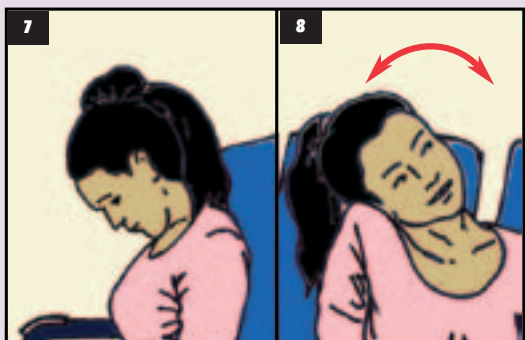
visit us at www.flyslm.com

Fit tijdens de vlucht

Blijf in beweging, voor soepele gewrichten, een goede bloedsomloop en een ontspannen gevoel tijdens uw vlucht. Succes!

1. Zit ontspannen in uw stoel met een rechte rug en de voeten plat op de vloer. Adem vijf tellen in. Houd vijf tellen vast. Adem vijf tellen uit. Herhaal dit drie keer. Adem vijf tellen in. Adem vijf tellen uit. Houd vijf tellen vast. Herhaal dit drie keer. Adem vijf tellen in en houd vijf tellen vast. Adem vijf tellen uit en houd vijf tellen vast. Herhaal dit drie keer.
2. Zet de ballen van uw voeten stevig op de grond en licht uw hielen op. Vindt u deze oefening te gemakkelijk, plaats dan uw tas op uw bovenbenen. Ga door tot u moe bent.
3. Houd uw hielen stevig op de grond en wijs met uw tenen naar het plafond. Deze oefening kunt u doen zolang u wilt!
4. Sla de benen over elkaar. Maak cirkels met de hangende voet. Ga door tot u moe bent en wissel dan van been.
5. Sla uw handen ineens. Breng uw armen zo hoog mogelijk boven het hoofd, met de palmen naar het plafond. Herhaal vier keer.
6. Sla uw handen in elkaar achter de nek. Steun uw nek met de handen en duw de ellebogen rustig omhoog. Herhaal vier keer.
7. Breng de kin langzaam naar de borst en haal drie keer diep adem. Herhaal dit vijf keer.
8. Breng uw linker oor zo ver mogelijk naar de linkerschouder. Breng daarna uw rechter oor zo ver mogelijk naar de rechterschouder. Doe deze oefening langzaam en herhaal vijf keer naar beide kanten.
9. Laat de armen rustig langs uw lichaam rusten. Rol de schouders acht keer naar voren en acht keer naar achteren. Trek daarna uw schouders op. Dat mag tegelijk of een voor een. Houd zes tellen vast en laat de schouders daarna rustig vallen. Vier keer herhalen.
10. Strek uw armen voor u uit. Houd de handpalmen naar beneden. Kantel de palmen tien keer naar voren en vervolgens tien keer naar u toe.
11. Kiss the stars. Rol uw hoofd langzaam naar achteren. Als u dit goed doet, voelt u het van kin tot schoudergewricht. Laat uw hoofd langzaam van links via het midden naar rechts rollen. Maak ondertussen kusbewegingen in de lucht. Ga vervolgens van rechts naar links. Herhaal tien keer.

Fit while flying

Keep moving for flexible joints, a good blood circulation and a relaxed feeling during your flight.

1. Sit relaxed in your chair with the back straight and your feet flat on the floor. Inhale for five counts, hold for five counts, then exhale for five counts. Repeat this exercise three times. Inhale for five counts, exhale for five counts, hold for five counts. Repeat this exercise three times. Inhale for five counts, hold for five counts, exhale for five counts, hold for five counts. Repeat this exercise three times.
2. Place the balls of your feet firmly on the floor and lift your heels. If you don't find this exercise challenging enough, put your carry on bag on your thighs. Continue until you are tired.
3. Plant your heels firmly on the floor and point your toes to the ceiling. You can do this exercise as long as you wish.
4. Cross your legs. Rotate your dangling foot in a circle. Continue until you are tired then switch to the other leg.
5. Clasp your hands together. Lift your hands as high as possible above your head, with your palms pointing to the ceiling. Repeat this exercise four times.
6. Bring your hands together behind your neck. Support your neck with your hands and slowly push up your shoulders. Repeat four times.
7. Slowly bring your chin to your chest and take three deep breaths. Repeat this exercise five times.
8. Bring your left ear to your left shoulder as much as your can. Then bring your right ear to your right shoulder as much as possible. Do this exercise slowly and repeat five times on each side.
9. Let your arms rest calmly alongside your body. Rotate your shoulders eight times forward and eight times backwards. Then lift your shoulders, one by one, or both simultaneously. Hold this position for five counts then slowly lower your shoulders. Repeat four times.
10. Stretch your arms to the front. Point your palms downwards. Turn your palms ten times to the front, then ten times towards you.
11. Kiss the stars! Slowly tilt your head back. If you're doing this correctly you should feel the burning from your chin to your collar bone. Slowly roll your head from the left to the center then to the right. In the meantime make kissing motions in the air. When you've finished, repeat the action from right to left. Repeat ten times.

Suriname in feiten

Ligging

Suriname ligt in Zuid-Amerika, net iets ten noorden van de evenaar. In het zuiden grenst het aan Brazilië, in het noorden aan de Atlantische Oceaan, in het oosten aan het Franse overzeese departement Frans-Guyana en in het westen aan de voormalige Britse kolonie Guyana.

Hoofdstad

Aan de linkeroever van de brede Surinamerivier ligt de hoofdstad Paramaribo. De naam zou zijn afgeleid van Parmurbo, een inheems dorpje uit de zeventiende eeuw. Paramaribo is een uitgestrekte stad met weinig hoogbouw. Het historische stadscentrum kenmerkt zich door witgeschilderde monumentale houten panden met een onderbouw van rode bakstenen. Vanwege de historische waarde plaatste de VN-cultuurorganisatie UNESCO de binnenstad in 2002 op de Werelderfgoedlijst.

Naam

In de drie Guyana's woonde ooit de inheemse stam 'Surinen'. Naar deze stam zou Suriname zijn genoemd.

Oppervlakte

Suriname heeft een oppervlakte van zo'n 164.000 vierkante kilometer (circa vier keer zo groot als Nederland!). Een groot deel van het land is bedekt met ongerept tropisch regenwoud.

Bevolking

Suriname heeft ongeveer een half miljoen inwoners met voorouders uit alle windstreken. De gevarieerde samenstelling van de bevolking vindt haar oorsprong in de koloniale tijd. De oorspronkelijke bewoners, de inheemsen, kregen te maken met Europese (vooral Nederlandse) overheersing. Vanaf 1650 stuurden de koloniale machthebbers Afrikaanse negers als slaven naar Suriname. Hun nakomelingen worden tegenwoordig aangeduid als Afro-Surinamers of creolen. De Marrons zijn afstammelingen van weggelopen slaven. Rond en na de afschaffing van de slavernij, in 1863, kwamen contractarbeiders uit India, Indonesië en China naar Suriname om te werken op de plantages. In de koloniale tijd vestigden zich ook Joden, Libanezen en Europeanen zich in Suriname. Na die tijd kwamen er ook Haïtianen, Brazilianen, Chinezen en Guyanezen.

Talen

De officiële taal is het Nederlands, maar Suriname kent nog zo'n twintig andere talen. De lingua franca, de algemene omgangstaal, is het Sranan Tongo, met woorden van Afrikaanse, Engelse, Portugese en Nederlandse oorsprong. Het Sarnami is een Surinaamse variant van het Hindi die veel wordt gebruikt door de Hindostanen, de Surinamers van Indiase afkomst. Ook veel Javanen, Chinezen, Marrons en Inheemsen spreken nog hun eigen taal of een variant daarvan.

Klimaat

Suriname heeft een tropisch, vochtig klimaat, met temperaturen die variëren van 23 graden ('s nachts) tot 37 graden Celsius ('s middags). Er zijn droge en natte seizoenen.

Staatsbestel

Een democratische republiek met een president aan het hoofd. De Nationale Assemblée, het hoogste politieke orgaan, telt 51 volksvertegenwoordigers.

Munteenheid

De Surinaamse Dollar (SRD) is gelijk aan 100 centen. Sommige hotels en grote winkels accepteren vreemd geld en creditcards. Vreemde valuta kunt u veilig wisselen bij de handelsbanken en cambio's. Geldtransacties op straat zijn af te raden. Met sommige bankpasjes kunt u Surinaamse Dollars pinnen bij de geldautomaten.

Electriciteit

Vrijwel overal 110/127 volt/ 60 hertz. Grote hotels beschikken doorgaans ook over aansluitingen voor 220 volt

Transport

Het Surinaamse wegnnet bestaat uit verharde en onverharde wegen met een totale lengte van 9.000 kilometer. Het verkeer rijdt links. Het Nationaal Vervoers Bedrijf en particuliere lijnbussen verzorgen openbaar busvervoer. Daarnaast zijn er veel taxibedrijven. Ook zijn op verschillende adressen in Paramaribo fietsen te huur. Internationale vluchten landen op de Johan Adolf Pengel International Airport, zo'n 45 kilometer ten zuiden van Paramaribo. Van de luchthaven Zorg en Hoop in Paramaribo vertrekken vliegtuigjes en helikopters naar airstrips (kleine vliegveldjes) in het binnenland. De rivieren van Suriname zijn over het algemeen goed bevaarbaar.

Telecommunicatie

In Paramaribo, de kuststrook en in sommige binnenlandse dorpen staan telefooncellen. Belkaarten zijn te koop bij het telecommunicatiebedrijf Telesur, bij postkantoren en bij de meeste buurtwinkels en supermarkten. U kunt zich ook laten (terug)bellen in zo'n telefooncel; het nummer staat op de gele overkapping. Het internationale toegangsnummer tot Suriname is 00597.

Collect belt u via 156 (naar de Verenigde Staten) en 157 (naar Nederland). Doet u dat met een mobiele telefoon, dan worden lokale gesprekskosten afgetrokken van uw beltegoed. Het gebruik van een buitenlands gsm-toestel kan, maar is erg duur. Wilt u tegen binnenlands tarief bellen, dan kunt u de eigen SIM-kaart tijdelijk vervangen door een Surinaams exemplaar. Het is dan wel handig om een regiovrij (SIM-lockvrij) toestel mee te nemen. Een SIM-kaartje koopt u voor 5 US-dollar bij Telesur en bij telefoonwinkels. U dient zich wel te legitimeren.

Wilt u internetten? In Paramaribo vindt u in elke wijk een of meer internetcafés. In sommige districten kunt u eveneens een bezoekje aan cyberspace brengen.

Vereisten voor binnenkomst

Een geldig paspoort en eventueel een geldig visum. De vreemdelingendienst van de politie vindt u op de hoek van de Mr. J. Lachmonstraat en Dr. Ir. H.S. Adhinstraat, in het gebouw van het ministerie van Openbare Werken. Telefonisch bereikt u de vreemdelingendienst via 532109. Een vaccinatiebewijs tegen gele koorts en cholera is alleen nodig als u uit een besmet gebied komt.

Accommodatie

Paramaribo heeft verschillende grote hotels met goed voorziene kamers en airconditioning. De kwaliteit van kleinere hotels, pensions en guesthouses is doorgaans redelijk. Verder is er een groeiend aanbod van vakantiewoningen en appartementen. Ook het westelijke stadje Nieuw-Nickerie beschikt over hotels, pensions, guesthouses en huurwoningen. Elders in de kuststrook staan eveneens enkele hotelletjes en guesthouses. In het binnenland is de accommodatie doorgaans iets eenvoudiger. Sommige dorpen beschikken over een logeergebouw, maar er zijn ook lodges in fascinerende natuurgebieden. Dichterbij de stad kunt u terecht in verschillende vakantieparken.

Cuisine

Het aanbod van de vele restaurants en eethuisjes is bijzonder gevarieerd. Geniet van smakelijke Javaanse, Chinese, Creoolse, Hindostaanse, Koreaanse en Europese gerechten, of kies voor de internationale kaart.

Kleding

In het vochtige klimaat is lichte, katoenen kleding bijzonder aan te bevelen. De meeste bezoekers vinden het prettig om dagelijks een aantal keren te douchen en schone kleren aan te trekken.

Drinkwater

In Paramaribo is het kraanwater lekker en prima drinkbaar. Gebotteld Surinaams water van goede kwaliteit is overal verkrijgbaar.

Gezondheid

Suriname beschikt over moderne ziekenhuizen, goed opgeleide artsen en gezondheidswerkers. Diverse apotheken in stad en district zorgen voor voldoende aanvoer van medicamenten. Bent u van plan, het diepe binnenland te bezoeken, informeer dan tijdig naar de juiste malariakuur! Recente informatie vindt u bij het

Facts about Suriname

Geographic Location

Suriname is situated on the continent of South America just North of the Equator. The country is bordered in the South by Brazil, in the North by the Atlantic Ocean, in the East by the French Overseas Department French Guyana and in the West by the former British colony Guyana.

Capital

On the West Bank of the broad Suriname River lies the Capital city Paramaribo. The name is supposedly derived from 'Pamurbo' - an indigenous village dating back to the seventeenth century. Paramaribo is an extended city with few tall buildings. Its white-painted monumental buildings with a foundation of red brick distinguish the historic city center. In 2002, because of its historical importance, the UN Cultural Organization UNESCO placed the inner city of Paramaribo on the World Heritage List.

Name

In all three Guyanas, there once lived the indigenous people named 'Surinen'. From this word, the name Suriname is probably derived.

Surface Area

Suriname has a surface area of approximately 164,000 sq. kms. (about four times the size of Holland). A large part of the country is covered by unspoiled tropical rain forest.

Population

Suriname has approximately half a million inhabitants whose forefathers came from all over the world. The varied composition of the population dates back to the colonial period. The original inhabitants, the indigenous Amerindian people had to deal with European domination, with particular reference to Dutch dominance. Ever since 1650 the colonial rulers forced Africans into slavery and sent them to Suriname. Their descendants are known as Afro-Surinamers or Creoles. The Maroons are descendants of runaway slaves. After the abolition of slavery in 1863, contract laborers from India, Indonesia and China came to work on the Suriname plantations. During the colonial period Jews, Lebanese and Europeans immigrated to Suriname and long afterwards, Haitians, Brazilians, Chinese and Guyanese decided to make Suriname their home.

Language

The official language is Dutch, but Suriname recognizes about twenty other languages. The 'Lingua Franca', the colloquial language is Sranan Tongo, with words originally from Africa, English, Portuguese and Dutch. Sarnami is a Surinamese variant of Hindi that is freely spoken by the Hindustanis (Surinamese descendants of Indian immigrants). Javanese, Chinese, Maroons, as well as the indigenous people speak their original languages or a variation thereof.

Climate

Suriname has a humid, tropical climate with temperatures ranging from 23 degrees Celsius at night up to 37 degrees Celsius in the afternoons during some months of the year. There are dry and wet seasons.

Government

Suriname is a democratic republic headed by a President. The National Assembly has 51 Parliamentarians.

Currency

The Surinamese Dollar (SRD) is equal to 100 cents. Some hotels and large department stores accept foreign currency and credit cards. Foreign currency can safely be exchanged in commercial banks and cambios. Money transactions on the street are not advised. With some bank passes, one can acquire Suriname dollars at the automatic cash machines.

Electricity

Almost everywhere there is 110/127 volt 60 hertz. The larger hotels generally also have 220 volt connections.

Transport

The Suriname road network consists of asphalted as well as sand roads, with a total length of 9,000 kilometers. There is left-hand traffic. The National Transportation Company as well as private bus operators provide public bus transportation. In addition, there are several taxi companies and several places in Paramaribo also have cycles for hire. Foreign aircraft, in general, use the Johan Adolf Pengel International Airport located about 45 km. South of Paramaribo. From the local Zorg-en Hoop airport in Paramaribo, small aircraft and helicopters depart regularly to interior airstrips. Suriname's rivers are navigable.

Telecommunications

In the city of Paramaribo, along the coastal area and also in some interior villages, telephone booths are located. Calling cards can be bought at the Telephone company Telesur, post offices and in many neighborhood shops and super markets. You may also be 'called back' at any of the telephone booths; the number is painted on the roof. The international code for Suriname is: 00597. You can also call collect via 156 (U.S.A) and 157 (Holland). However, if you do that with a mobile telephone, the local telephone call costs will be deducted from your telephone card balance.

Usage of a foreign gsm cellular phone is possible, but is very expensive. If you desire to call using the local rate, you'll have to exchange your SIM card temporarily for a Surinamese calling card. It is therefore a practical idea to bring along a regional free (SIM-lock free cell phone). A SIM card costs \$5.00 US at Telephone stores. Be sure to have some form of identification handy. Do you want to go online? Every area of Paramaribo has a few internet cafes. In some areas you can even enter cyberspace.

Entry Requirements

A valid passport is needed, and if required a valid visa. The Police administered Department for foreigners is located in the building of the Ministry of Public Works on the corner of the Mr. J. Lachmonstraat and the Dr. Ir. H.S. Adhinstraat. This office can be reached by telephone: 532109. A vaccination certificate against yellow fever and cholera is only required when you arrive from an infected area.

Accommodation

Paramaribo has various large hotels with well-appointed comfortable air-conditioned rooms. The quality of smaller hotels, pensions and guesthouses is passable. In addition, there is an increasing number of vacation houses and apartments. The western town of Nickerie also has hotels, pensions, guesthouses and vacation houses for rental. Elsewhere on the coastal area smaller hotels and guesthouses can be found. In the interior, the accommodation is somewhat simpler. Some villages have a simple guesthouse, but there are also tourist lodges in fascinating nature areas. Near the city you will also find several vacation park areas.

Cuisine

There is a wide variety of restaurants and eating houses. You can enjoy tasty Javanese, Chinese, Creolese, Hindi, Korean and Dutch food, or choose from the international menu.

Clothing

In the humid climate, light cotton clothing is highly recommended. Many visitors find it a good idea, to take a shower several times daily, then change into clean clothing.

Drinking water

In Paramaribo, tap water is clean and safe. Good quality bottled Surinamese natural water is also available everywhere.

Health

Suriname has modern hospitals, well-trained and skillful doctors and health care workers. Several pharmacies in the city and districts ensure regular and adequate supply of medicines. If you are planning to visit the deep interior, please seek advice in advance about the correct anti-malaria medicine. Up to date information can be obtained from the Bureau of Public Health, 22 Rode Kruislaan, Paramaribo.

ZUS & ZO

Eetcafé open 09:00-22:00u • zondag 11:00-17:00u
 Guesthouse • Art & Gifts • Tours & Travel • Events
 Grote combéweg 13a • Paramaribo • Suriname • Tel: +597-520904
www.zusenzosuriname.com • info@zusenzosuriname.com

Cars Plus
 Car Rental

Kwattaweg 246 Paramaribo, Suriname ☎ (+597) 492020
 neth.: +31 0208905432 USA.: +1-305-8517702 🌐 www.carsplusnv.com

AVIS
 CAR RENTAL

MAIN OFFICE:
 (597) 551156
 TORARICA HOTEL:
 (597) 421547
 J.A. PENGEL AIRPORT:
 (597) 551156 / 677 5645

www.avissuriname.com

La Petite Maison
 ...where comfort matters!

Waterkant 4, Paramaribo, Suriname, South America
 Phone: (597) 47 54 66 Fax: (597) 47 54 77
 Email: info@hotellapetitemaison.com
 Website: www.hotellapetitemaison.com

SURINAM AIRWAYS DESTINATIONS

Map showing flight routes from Paramaribo to:

- MIAMI
- ARUBA
- CURACAO
- BARBADOS
- PORT OF SPAIN
- GEORGETOWN
- PARAMARIBO
- CAYENNE

The True Spirit of Suriname

Business class bellen tegen Economy prijzen

Bel voordelig naar iedereen in Nederland en Suriname voor slechts € 0,10 per minuut en SMS voor € 0,10 per bericht. Deze 'tweelandsim' is verkrijgbaar aan boord van de SLM.

€0,10
plm

dir. J. van der Meer
Dijlvestraat 56
1278 ZW Amsterdam

K-fone B.V.
Langestraat 400
Postbus 3102
1745 TR Amsterdam
Bankrekening: 3378.34.236
Kvk nr.: 12567892
BTW/nummer: NL7384.87.393B01
Telefoon: 1234 of 097
www

k · fone

tekening juli

Abonnementkosten	42,00
Gebruikskosten in het buitenland (buiten tegoe)	121,40
Overige kosten	0,00
Overige Creditering & Kortingen	0,00
Totaalbedrag excl. BTW in euro	163,40
BTW	31,00
Totaalbedrag incl. BTW in euro	194,40

Dit bedrag wordt binnen 8 dagen automatisch
afgeschreven van uw rekening 34.45.23.234

Wilt u geen verrassing bij thuiskomst?

Bezoek www.telesur.nl
voor meer informatie

TELESUR
Keeping us in touch